БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 79 (18.257). • 3 апрель 1982 йил, шанба • Баҳоси 3 тийин.

17 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

ПУХТА ҲОЗИРЛИК

Москваликларнинг 17 апрелда коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббусига Тошкент шаҳар Ленин райони меҳнаткашлари биринчилардан бўлиб қўшилдилар.

Шанбаликда 110 мингдан зиёд аҳоли иштирок этади. Улар шу куни 1200 минг сўмликдан ортиқ иш бажаришга аҳд қилганлар. Шанбаликда район меҳнаткашлари кўча ва хиёбонларга 24 минг туп мевали ва манзарали дарахт, 41 минг туп бута, 160 минг туп турли гул кўчатлари экадилар. 22 минг метр ирригация иншоотлари тартибга келтирилади. 6 минг квадрат метр ҳажмда йўлка ва кўчалар ремонт қилинади. Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводи ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимларидан 2 мингдан ортиқ киши хашарга чиқади ва 65 минг сўмлик миқдорда маҳсулот тайёрлайди.

С. СУЛТОНОВ.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР

Ўлкамизда баҳор кезиб, заминимиз гулафшонга айланган шу кунлар қалбларни тўлқинлантирувчи воқеаларга бой бўлмоқда. Яқиндагина КПСС Марказий Комитети совет халқлари ленинча дўстлиги, қардошлиги, иттифоқи кучини, бу дўстлик жозибасини «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги» қарорида бутун оламга намойиш этган бўлса, куни кеча шу Иттифоққа бирлашган тенг ҳуқуқли, суверен республикамиз ол байроғига бешинчи орден қадалди. Ўлкамиз меҳнат аҳлининг халқ хўжалигини юксалтиришдаги ютуқларига берилган юксак баҳо рамзи бўлган бу олий мукофотни, доҳий Ленин сиймоси туширилган бу орденни атоқли ленинчи, тинчлик учун толмас курашчи Леонид Ильич Брежневнинг ўзи топширганлиги тантанани қўш байрамга айлантириб юборди.

Ана шу тантана вақтида Леонид Ильич сўзлаган нутқ қалблардан чуқур жой олиб, янги зафарларга, янги ижодий ишларга руҳлантирган бу нутқда қўйилган вазифаларни бажариш учун ҳамма бел боғлаган пайтда республика Олий Совети Президиумининг халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов ўтказиш тўғрисидаги Фармони эълон қилинди.

Кейинги йилларда маҳаллий Советларнинг ваколатлари ва ҳуқуқлари анча кенгайди. Улар ўз территорияларида ишнинг аҳволи учун тўла жавобгардирлар. Чунки уларга хўжалик ташкилотлари фаолиятига актив таъсир ўтказиш, қайси министрлик ёки идорага бўйсунишидан қатъи назар, ҳамма корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш, уй-жой, маданий-маиший объектлар қурилишини тартибга солиш, бирлаштириш ҳуқуқига эга бўлди. Эндиликда маҳаллий Советлар бевосита ишлаб чиқаришдан тортиб уй-жой қурилишигача, қонунларга риоя қилишни таъминлашдан тортиб гражданларнинг конституцион ҳуқуқларини амалга оширишгача, мактаблар, касалхоналардан тортиб болалар боғча ва яслиларигача, кинотеатр ва клублардан тортиб маиший хизмат кўрсатишгача — ҳамма соҳага ўз таъсирини ўтказмоқда. Қишлоқ ва посёлка Советлари ўз территорияларида барча хўжаликларни социал-иқтисодий ривожлантириш перспектив планларини ишлаб чиқмоқдалар. Бу эса Советларнинг ролини, депутатлар фаолиятини янада оширишга хизмат қилмоқда.

Ўз-ўзидан равшанки, бўлажак сайловлар маҳаллий Советлар фаолиятига ўзига хос кўрикдир. Ўтган йиллар ичида қилинган ишлар ҳақида, сайловчиларнинг наказлари қандай бажарилганлиги тўғрисида, депутатлар халқ берган ваколатдан қандай фойдаланганликлари тўғрисида сайловчилар олдида ҳисоб берадилар.

Халқ депутатларининг эса сайловчиларга айтадиган гаплари кўп. Ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватлари, фойдаланишга топширилган уй-жойлар, янги очилган магазин ва ошхоналар — ҳаммасида депутатларнинг салмоқли улуши бор. Депутат ҳар бир ишга, ташаббусга бош-қош, янгилик ижодкори.

Маҳаллий Советлар фаолиятида кейинги йилларда вужудга келган янгилик шундаки, эндиликда уларнинг ижроия комитетлари, ижроия комитетларининг бўлимлари ва бошқармалари бевосита аҳолига ҳисоб бермоқда. Бу эса Совет ходимлари масъулиятини янада оширди, улар ўз бурчларини сидқидилдан, маҳорат билан бажарадиган бўлиб қолдилар. Сайлов кампанияси даврида ҳар бир депутатнинг ўз сайлов округи сайловчилари олдида ҳисоб беришларини ташкил этиш, бунинг учун халқ наказларининг қандай бажарилганлигини яна бир бор кўздан кечириб, қолган наказларнинг сўзсиз бажарилиши учун тегишли чораларни кўриш Советлар, уларнинг ижроия комитетлари олдидаги энг муҳим вазифадир.

Маҳаллий Советларга сайловлар ғоят муҳим сиёсий кампаниядир. Ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган суҳбатда бундай деди: «Тез орада... халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов ўтказилади. Бутун совет халқи ССР Иттифоқининг олтмиш йиллигини нишонлашга актив ҳозирлик кўрмоқда. Бу воқеаларнинг ҳаммаси партия билан халқнинг бирлигини янада мустаҳкамлашга, мамлакатимиз халқларининг дўстлигини ривожлантиришга, барча коммунистларнинг, Советлар мамлакати ҳамма гражданларининг меҳнат ғайратини ва сиёсий активлигини ривожлантиришга хизмат қилиши шак-шубҳасиз». Бу сўзларда сайлов кампаниясининг вазифалари, партия ва совет ташкилотларининг ана шу даврдаги фаолияти мазмуни қандай бўлиши кераклиги очиқ-равшан кўрсатиб берилган.

Республика партия ташкилотлари Леонид Ильич Брежневнинг бу кўрсатмаларига амал қилиб, оммавий агитация ишларини янада кучайтиришлари керак. Социалистик жамиятимиз афзалликларини, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг энг инсонпарвар ички ва ташқи сиёсатини, халқнинг моддий ва маънавий турмуш даражасини ошириш тўғрисида ленинча ғамхўрлигини ҳаётдан олинган мисоллар билан кўрсатиб тушунтириш сайловчилар ўртасида иш олиб борувчи агитаторлар фаолиятининг асосий мазмуни бўлмоғи керак.

Республикамиздаги ҳар бир шаҳарда, районда, ҳатто меҳнат коллективларида турли миллат вакиллари Ватан бахт-саодати йўлида аҳиллик билан меҳнат қилмоқдалар. Маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсатишда ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳар бир миллатнинг маҳаллий Советларда вакили бўлиши керак деган кўрсатмасига амал қилиш халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Республикамизда маҳаллий Советларга сайловлар район ва шаҳар халқ судлари халқ судьялари ва уларнинг халқ маслаҳатчилари сайлови билан бир вақтда ўтиши партия ва совет ташкилотлари зиммасига жуда катта масъулият юклайди. Сайловларнинг уюшқоқлик билан ўтиши учун ҳамма чораларни кўриш, сайловга тайёргарлик давомида меҳнаткашларнинг талаб ва истакларини, наказларини ҳисобга олиш ва уларни бажаришни пухта ташкил этиш талаб қилинади.

Бу йилги сайловлар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланадиган юбилей йилига тўғри кемоқда. Бу шонли сана шарафига бутун мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам социалистик мусобақа қизғин тус олмоқда. Сайловлар эса партия билан халқ бирлигини янада мустаҳкамлашнинг, мамлакатимиздаги барча миллатлар ва элатлар қардошларча дўстлигини ривожлантиришнинг янги омили бўлади. Республикамиз меҳнаткашлари сайловга Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкам жипслашган ҳолда борадилар.

СССР 60

МЕҲНАТДА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРГА!

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган сермазмун нутқларидан руҳланган республикамиз меҳнат коллективлари янгидан-янги марраларни белгиламоқдалар, зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олмоқдалар.

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ ОЛИЙ ҲИММАТИ

Яқинда Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашлари ҳаётида унутилмас, қувончли воқеа юз берди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев уларнинг хўжалигига ташриф буюрди. Бу ерда халқ селекционери, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий академиги Зайниддин Фахриддинов мана, бир неча йиллардирки, цитрус ўсимликлар етиштириш билан самарали шуғулланмоқда. Бу ижодкор ва ташаббускор деҳқоннинг изланиши, сарфлаган куч-ғайрати ва машаққатли меҳнати ажойиб натижа берди. У, аввало, иқлими кескин континентал бўлган Ўрта Осиё шароитида лимон, апельсин ва мандарин каби цитрус ўсимликларни ўстириш ва улардан мўл ҳосил олиш мумкинлигини исботлади. Қолаверса, у лимоннинг совуққа чидамли, Ўзбекистоннинг иқлим шароитига мослашган янги навларини яратди ва кўпайтирди.

Колхозда цитрус ўсимликларининг муаттар ҳиди анқиб, мўл-кўл ҳосилини кўтаролмай шохлари она-ерга «салом бериб» турган дарахтлар қаторининг сон-саноғи йўқ лимонзорлардан иборат улкан теплица комбинати вужудга келганки, унда бўлган ҳар бир киши фаровонлик, тўкин-сочинлик, халқ саломатлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган, жон куйдираётган ажойиб захматкаш Зайниддин Фахриддиновга қойил қолади, офарин дейди. Шу нарса характерлики, З. Фахриддинов яратган лимоннинг янги навлари серҳосиллиги, меваларнинг таъми яхшилиги, шифобахш хусусияти юқорилиги билан алоҳида фарқ қилади.

З. Фахриддинов раҳбарлигида ишлаётган лимончилар лимонзорлар майдонини йил сайин кенгайтирмоқдалар, маҳсулот етиштиришни тобора кўпайтиришга эришяптилар. Масалан, теплицалар майдони 1976—1980 йилларда икки гектар, шу жумладан ҳосилга кирган лимонзор майдони 0,9 гектар бўлиб, ундан беш йилда жами 196.1 тонна ҳосил олинган бўлса, 1981 йили теплицалар майдони кенгайтирилиб, 21 гектарга, ҳосилга кирган лимонзорлар майдони икки гектарга етказилди ва ўтган йилнинг ўзида 104,8 тонна маҳсулот етиштирилди. Шундай қилиб, колхоз лимончилари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларини анча ошириб бажардилар. Аҳолига планда белгиланганидан икки баравар зиёд кўп лимон етказиб бердилар.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев лимонарийда бўлиб, З. Фахриддинов ва бошқа колхозчилар билан қилган суҳбати вақтида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг агрономия фани билан алоқасини мустаҳкамлаш муҳим аҳамиятга эгалигини қайд этди, партия комплекс озиқ-овқат программасини жадал ҳал этишни ғоят муҳим вазифа қилиб қўйганлигини таъкидлади.

КПСС ва Совет давлатининг раҳбари ўз хўжаликларига келиб, доно маслаҳат ва тавсиялар берганлиги колхоз аъзоларини бениҳоя руҳлантирди, сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини мисли кўрилмаган даражада ошириб юборди. Улар бунга жавобан КПСС XXVI съезди қарорларини, партиянинг озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш, маҳсулот етиштиришни кескин кўпайтиришга қарор қилдилар.

Колхоз сабзавоткорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки босқичида давлатга 10,7 минг тонна сабзавот, 900 тонна картошка, 600 тонна мева ва узум, 2 миллион 100 минг дона лимон етказиб берган эдилар. Ҳар бир сигирдан 3035 килограммдан сут соғиб олинган ва гўштга топширилган ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 430 килограммга етказилганди. Давлатга 67 тонна гўшт, 986 тонна сут ва 52 минг дона тухум сотилганди. 1982 йилнинг бошида қабул қилинган социалистик мажбуриятларда эса бу йил ҳар гектар ердан 250 центнердан сабзавот, 125 центнердан картошка, теплицаларнинг ҳар бир квадрат метридан 6.2 килограммдан лимон олиш, кўп миқдорда маккажўхори дони, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш мўлжалланган эди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистонда бўлиши, Ўзбекистон ССРга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантаналарда қатнашганлиги колхоз деҳқонларининг куч ва ижодий ғайратини қайнар булоқдек жўш урдириб юборди. Улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг яқинда матбуотда эълон қилинган Мурожаатига жавобан йил бошида қабул қилган социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш соҳасида янги, юксак марраларни эгаллашни кўзлаб, ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олишга аҳду-паймон қилдилар.

Кеча колхозга ўртоқ Л. И. Брежнев келганлиги муносабати билан кўпминглик митинг бўлиб ўтди.

Митингни Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари С. Д. Сайдалиев очди.

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев колхозимизга келганлиги, — деди теплица хўжалигининг мудири З. Фахриддинов, — хотирамизда ўчмас из қолдирди. Леонид Ильич партия ва давлат ишлари билан жуда банд бўлишига қарамай, хўжалигимизга келишга, биз колхозчилар билан суҳбатлашишга азиз вақтини ажратди, ишимиз билан батафсил танишди. Бизга ишлаб чиқаришни юксалтириш, унинг самарадорлигини, ишимизнинг сифатини ошириш юзасидан қимматли маслаҳатлар берди, йўл-йўриқлар кўрсатди. Бу — биз учун катта бахт!

Колхозимизнинг барча меҳнаткашлари қатори, теплица хўжалиги коллективи ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг партия белгилаган озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш учун маҳсулот етиштиришни тинмай кўпайтириш зарур деган кўрсатмасига амал қилиб, йил бошида олган социалистик мажбуриятини қайта кўриб чиқди. Биз бу йил илгари мўлжалланган 200 тонна ўрнига 220 тонна лимон етиштиришга аҳд қилдик. Мен ўртоқ Леонид Ильич Брежнев билан суҳбатда 1985 йилга бориб етиштириладиган лимоннинг миқдорини 1000—1500 тоннага етказиш ҳақида ваъда берган эдим. Бу юксак маррани ҳам эгаллаш учун барча зарур чораларни кўрамиз.

Участка бошлиғи Тўлаш Йўлдошев, сут соғувчи Муяссар Мирзаева, теплица хўжалиги ишчиси Маъсуда Холиқова, колхоз бош агрономи Фозил Зиямуҳамедов ва бошқалар сўзга чиқиб, колхоз аъзолари 1982 йилда ва умуман ўн биринчи беш йилликда зарбдорчасига меҳнат қилишга, маҳсулот етиштириш юзасидан белгиланган топшириқларни тўла-тўкис ҳамда ошириб бажаришга интилаётганликлари ҳақида гапиришди.

Митинг қатнашчилари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили учун янги, оширилган мажбуриятларни якдиллик билан қабул қилдилар. Унда бу йил ҳар гектар ердан 355 центнердан сабзавот, 180 центнердан картошка, 90 центнердан маккажўхори дони, 220 центнердан беда пичани, 620 центнердан силосбоп кўкпоя, 800 центнердан хашаки лавлаги олиш мўлжалланади. Етиштириладиган ялпи сабзавот ҳосили 14 минг тоннага, картошка — 1700 тоннага, мева ва узум — 800 тоннага, лимон — 220 тоннага етказилади. Бу дастлабки мажбуриятларда назарда тутилганидан 1000 тонна кўп сабзавот, 300 тонна кўп картошка, 90 тонна кўп мева ва узум, 20 тонна кўп лимон олинади демакдир.

Колхоз чорвадорлари ҳам деҳқонлардан қолишмасликка аҳд қилишди. Улар камида 1350 тонна сут, 120 тонна гўшт, 140 минг дона тухум ёки илгариги мажбуриятлардагига нисбатан 100 тонна кўп сут, 20 тонна кўп гўшт, 40 минг дона кўп тухум етиштириш ҳақида сўз беришди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутнинг миқдори йил бошида мўлжалланганидан 200 килограмм оширилиб, 3500 килограммга, гўштга топшириладиган ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 40 килограмм оширилиб, 470 килограммга етказилади. Камида 560 тонна маккажўхори дони етиштирилади, 3200 тонна беда пичани, 1600 тонна хашаки лавлаги, 2700 тонна силос жамғарилади.

Митингда Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов қатнашди.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Ўртоқ Л. И. Брежнев колхозга келганлигига бағишланган митинг қатнашчилари.

С. Маҳкамов фотоси.

САМИМ[ИЙ] ҚУТЛО[В]

Миллий байрам... фашистлар зулм[и]... қилинган куннинг... муносабати билан ... [Бреж]нев ва Н. А. Тих[онов]лар КПСС Марказ[ий Комите]ти, СССР Олий С[овети Пре]зидиуми, СССР ... Совети ва бутун ... номидан Венгрия С[оциалистик] ишчи партияси Ма[ркази Ко]митетининг Биринч[и секрета]ри ўртоқ Янош Ка[дарга, Вен]грия Халқ Республи[каси Пре]зидиумининг Раиси ... Лошонцига, Венгрия [Халқ Рес]публикаси Министр[лар Сове]тининг Раиси ўртоқ ... Лазарга, Венгрия [Социа]листик ишчи па[ртияси] Марказий Комитети[га, Ве]нгрия Халқ Республикасининг Президиумига ва Министрлар Советига, қардош мамлака[т] барча меҳнаткашларига са[ми]мий қутловлар ва дўстона [тилак]лар йўлладилар.

Телеграммада бундай [дей]лади:

Совет Армияси ўзининг халоскорлик вазифасини бажариб, 1945 йил 4 апрелда гитлерчи босқинчиларни венгерлар диёридан батамом қувиб чиқарди. Венгрия ишчилар синфи, деҳқонлари ва зиёлилари ўз тақдирининг хўжайинлари бўлиб қолгач, коммунистлар партияси раҳбарлигида тарихан қисқа муддат ичида илғор социалистик давлатни барпо этдилар, замонавий саноатни ва сермаҳсул қишлоқ хўжалигини вужудга келтирдилар, фан ва маданиятни ривожлантиришда, халқ фаровонлигини юксалтиришда катта муваффақиятларга эришдилар.

Ўтган йиллар мобайнида Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасида сиёсий, иқтисодий ... маданий турмушнинг ҳамма соҳаларида самарали ўзаро манфаатли ҳамкорлик доимо чуқурлашиб борди. Улуғ О[к]тябрь байроғи остида вужудга келган Совет — Венгрия дўстлиги мамлакатлар[имиз] халқларининг марксизм-[лени]низм ва социалистик и[нтер]национализм принципла[рига] асосланган мустаҳкам итти[фо]қа жипслаштирди. Совет [Итти]фоқи Коммунистик пар[тияси] билан Венгрия Социа[листик] ишчи партияси ўртасида[ги] ... қардошлик муно[сабат]лари, қарашларининг м[уштарак]лиги ва мустаҳкам ўз[аро] жиҳатлик ана шу итт[ифоқ]нинг ҳаётбахш кучидир.

Социалистик ҳамд[ўстлик]... мустаҳкам бўғини б[ўлган Вен]грия Халқ Республ[икаси қар]дош мамлакатларни[нг бирли]гини мустаҳкамлаш... Шартномаси ташкил... Ўзаро Иқтисодий Ёрдам ... гашининг фаолиятини... такомиллаштиришга ... яна катта ҳ[исса] қўшмоқда. ВХР изчил ... билан тинчликсевар та[шқи] сиёсат ўтказмоқда, ж... майдонида социалистик ... латларнинг келишиб оли[б бориш] йўлини қатъият билан ... қилмоқда, халқаро ваз[иятни] соғломлаштириш учун, Е[вро]пада ва бутун дунёда тинчли[к]ни мустаҳкамлаш учун му[т]... сил ҳаракат қилиб келмоқда. Бу — Венгрия Халқ Республикасининг дунёда обрў-эътибори кенг миқёсда ва муносиб равишда эътироф қилинаётганининг манбаидир.

Телеграммада республиканинг барча меҳнаткашларига ривожланган социалистик жамият қуриш соҳасида Венгрия Социалистик ишчи партиясининг XII съезди ўртага қўйган катта ва масъулиятли вазифаларни амалга оширишда, коммунизм идеалларининг тантанаси учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун олижаноб курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш истаги билдирилган.

(ТАСС).

ГЕОЛОГЛАР КУНИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон ер ости бойликларининг разведкачилари ўз профессионал байрами — Геологлар кунини меҳнатда салмоқли ютуқларга эришиб билан кутиб олмоқдалар.

2 апрель куни Геологлар кунига бағишлаб, Тошкентда ўтказилган тантанали йиғилишда ана шу ҳақда гапирилди. Ўзбекистон ССР геология министри Х. Т. Тўлаганов доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси ўринбосари А. Р. Хўжаев [ишти]рок этди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ АЭРОПОРТИДА КУТИБ ОЛИШ

Вьетнам Коммунистик партиясининг V съездида қатнашган КПСС делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев Ханойдан Москвага қайта туриб, 2 апрель куни Тошкентга келди. КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, Амур область партия комитетининг биринчи секретари С. С. Авраменко лар у билан бирга келдилар.

Тошкент аэропортида КПСС делегацияси аъзоларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Л. Н. Мелкумов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Шу куни М. С. Горбачев, К. В. Русаков ва делегациянинг бошқа аъзолари Тошкентдан Москвага жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

ВАТАНИГА ҚАЙТА ТУРИБ

ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ласло Мароти бошчилигидаги Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Вьетнам Коммунистик партияси V съездида қатнашиб, Ханойдан қайтиб келаётган делегацияси Тошкентда тўхтаб ўтди.

Ҳиндистон Коммунистик партиясининг XII съездида қатнашган ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Гюнтер Шабовски бошчилигидаги Германия Бирлашган Социалистик партиясининг делегацияси ГКП правлениесининг аъзоси Ганнес Штюц бошчилигидаги Германия Коммунистик партиясининг делегацияси ҳам Деҳлидан Ватанига қайта туриб, Ўзбекистон пойтахтида бир оз тўхтаб ўтдилар.

Делегацияларнинг аъзолари Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, шаҳарнинг янги қурилиш районларини кўздан кечирдилар. 2 апрель куни қардош партияларнинг делегациялари Тошкентдан жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

БАЙРОҚЛАР ТОПШИРИЛД[И]

Самарқанд области ва Самарқанд шаҳри меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини ишлаб чиқаришда катта ютуқларга эришиш билан нишонладилар. Республика социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари учун 1981 йил якунларига кўра область ва шаҳар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотланди.

2 апрель куни мукофотларни топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев байроқларни топширди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Ленин ордени топшириш вақтида Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқида республика меҳнаткашлари олдига қўйган вазифаларни шараф билан бажариш учун мавжуд резервларни ишга соламиз, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб оламиз, деб ишонтирдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев нутқ сўзлади. Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Н. Г. Недёлькин иштирок этди.

(ЎзТАГ).

...ДАЪВАТ

СССР 50 ЙИЛЛИГИ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ...РАКТОР ЗАВОДИ ПАРТИЯ, КАСАБА СОЮЗ ВА КОМСОМОЛ АКТИВЛАРИ ЙИҒИЛИШИДАН

...алния ҳозиргина цехлар... чиққан турли миллатга ...уб тракторсоз ишчилар, ...енер-техник ходимлар ...иришган эди. Ҳамма... чеҳрасида мамнунлик, ...-ифтихор туйғуси. Дар... ...ат, бундан бир неча ... бурун тракторсозлар ...да ёрқин ва унутилмас ...юз берди.

Яқинда ҳаммамиз пар...ва ҳукуматимиз меҳ...илар тўғрисида қила... ғамхўрлигининг яна ...р шоҳиди бўлдик, — ...завод директори И. ... йиғилганларга қарата ...рар экан. — Корхона...га КПСС Марказий Ко...ети Бош секретари, ССР Олий Совети Прези...иумининг Раиси ўртоқ ... И. Брежнев ташриф бу...орди. Азиз ва қадрли меҳ...онимиз коллективимиз ...малга ошираётган ишлар ...илан танишди, цехларимиз...и айланди, ишчиларимиз ...илан самимий суҳбатлашиб, ...иқлоқ меҳнаткашлари учун ...нфатли ва қудратли трак...орлар ишлаб чиқаришни ...нада кўпайтиришга даъват ...тди.

Л. И. Брежнев трактор...озларнинг гўнли меҳнати...дан хурсанд бўлган эди. «Сизнинг заводингиз, —деб ...еди корхона фахрий меҳ...онлари китобига Леонид ...льич. — ишлаб чиқариш...и ташкил этиш ва бошқа...иш, техника тараққиёти ва ...коллективни социал ривож...антиришдан иборат кўп ...иррали масалаларни му...аффақиятли ҳал этаётган ...Совет Ўзбекистони машина...созлигининг энг яхши корхо...аларидан биридир».

...Ҳа, Тошкент трактор за...оди ҳар йилги меҳнат му...ваффақиятлари билан Ўзбе...стон машинасозлиги сол...асага зарҳал саҳифа...битмоқда. Бу ерда иш...чиқарилаётган трактор ...рицеплар пахтани етиш...ш ва йиғиб-териб олиш...комплекс механизация... учун курашда беҳиёс ... хизмат қилмоқда. Кор...коллективининг ўтган ...ишлари бугунги ёрқин ...йилдир. Бутуниттифоқ ...циалистик мусобақаси ...жаларига кўра, коллектив ...ПСС Марказий Комитети, ...ССР Министрлар Совети, ...СПС, ВЛКСМ Марказий ...итетининг кўчма Қизил ...роғига сазовор бўлди. ...кторсозлар айни кунлар... ...ам иш суръатини бў...тирмай, зўр кўтаринки...билан меҳнат қилиш... ...лар квартал топши...моқда. ...рифини ортиғи билан бажа...риб, пландан ташқари 80 ...та трактор, 200 та прицеп ишлаб чиқаришга эришди...лар.

— Корхонамизда... — де...и И. Мусин, — йиғилган ...ртиқ жамоат активи фас...илт кўрсатмоқда. Лекин ...ларнинг ҳаммаси коллектив учун бирдек жонкуярлик қи...лаётир, деб бўлмайди. Агар ...партия, касаба союз ва ком...сомол активларининг ҳар бири меҳнат ибрати ва са...фарбар этувчи қобилияти билан ўз ортидан уч-тўрт ки...шини эргаштирганда эди, қўлга киритган муваффақи...ятларимиз бундан ҳам юк...сак бўларди.

Сўзга чиққан ўртоқлар Л. И. Брежневнинг Ўзбекис...тонга қадрдон заводларига ташрифи меҳнат ғайратини ...жўштириб юборганлигини ...тўлқинланиб гапиришар, ўз...ларининг тажрибалари би...лан ўртоқлашишар, тезда ...ҳал этилиши лозим бўлган ...проблемаларни ўртага кў...йишарди. Ана шундай дол...зарб масалалардан бири ...меҳнатни ташкил этишнинг ...ягона нарядли илғор систе...масини ишлаб чиқаришга жорий этишдир. Завод бу илғор усулни биринчилардан бўлиб татбиқ эта бошлаган эди. Ҳозир тракторсозларнинг ярмидан кўпи ишлаётган 397 та комплекс ва аралаш бригадалар ягона нарядли система асосида меҳнат қилишмоқда. Тажриба бундай усул ишлаб чиқаришга баракали таъсир кўрсатишни, кўпгина кишиларни бошқа жуда муҳим ишлар учун бўшатишга имкон яратишини, меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлашга ёрдам беришини исботлади. Йиғилишда ишчиларнинг қолган қисмини ҳам илғор усул асосида ишлашга ўтказишни жадаллаштириш лозимлиги қайта-қайта таъкидланди.

— Ишлаб чиқаришни механизациялаштиришга ҳам жиддий эътибор бериш керак, — деди КПСС XXVI съездининг делегати, созловчи А. Туропов.

Завод партия комитетининг секретари Х. Шагиев ўз нутқида меҳнаткашларнинг кўнгилли дам олишлари ва физкультура-спорт билан мунтазам шуғулланишлари учун касаба союз ва комсомол ташкилотлари ғамхўрлик ва жонкуярликни янада кучайтиришлари лозимлигини уқтирди.

Бир сўз билан айтганда, Тошкент трактор заводи партия, касаба союз ва комсомол активларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг корхонага ташрифи якунлари ва унинг республикамизга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлисдаги программ нутқидан келиб чиқадиган муҳим вазифаларни муҳокама қилишга бағишланган йиғилиши ошкоралик, принципиаллик, ўз-ўзини танқид ва жанговар руҳда ўтди.

Тракторсозлар зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди. Бу йил илгари белгиланганидан 50 дона кўп — 350 трактор, икки баравар кўп — 200 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар планга қўшимча равишда ишлаб чиқарилади. 1,5 миллион сўмлик, илгари кўзда тутилганидан 150 минг сўмлик кўп товар маҳсулоти реализация қилинади.

Илгари зиммага олинганига қўшимча равишда 800 минг киловатт-соат электр энергияси, 100 тонна шартли ёқилғи тежалади. Илга... 16 минг квадрат метр ...ри ... чиқариш майдонини ишлаб ... нишга шу йилнинг охири... ган эди. ...тушириш мўлжалл... ишни Янги мажбуриятда бу... учинчи кварталда ниҳоясига етказиш белгиланди. Йиғма темир-бетон конструкцияларини қўллаш ҳисобига камида 4 минг тонна металл прокати тежаб қолинади. Тугалланмаган қурилиш ҳажми планидагидан 2 миллион сўмлик камайтирилади. Пластмасса участкаси қурилиши битказилиб, фойдаланишга топширилади.

Янги техникани жорий қилишдан 650 минг сўмлик иқтисодий самара олинади. Барча ишлаётганларнинг камида 70 процентн ишни ташкил қилишнинг бригада формасига ўтказилади. Ремонтлар вақтида машиналарнинг бекор туриши планидагидан 15 процент қисқартирилади.

Ушбу мажбуриятлар бирлашма коллективининг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, якдиллик билан қабул қилинди.

А. ҚОРЖОВОВ,

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● **БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ** Варна шаҳридаги кемасозлик комбинати қурувчилари катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Корхона коллективи зиммасига юкланган вазифаларни доимо ортиғи билан бажармоқда. Корхона коллективи Совет Иттифоқи буюртмалари асосида кемалар тайёрлаяпти.

● **ЧЕХОСЛОВАКИЯДА** социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик натижасида машинасозлик корхоналарида кўплаб асбоб-ускуналар, техника воситалари тайёрланяпти. Чехословакия ва Совет Иттифоқи машинасозлари ҳамкорликда ятратган асинхрон электр двигателини «электротехниканинг мўъжизаси» деб атамоқда. Мутахассислар асинхрон электр двигателга ана шундай баҳо беришди. Бу двигатель мустаҳ...лиги, иш жараёнида ... шовқинсиз...лиги билан жаҳондаги ... двигателлардан ажралиб тура... Эндиликда бундай бошқа ... ишлаб чиқаришга жорий этиляпти. Мохельницадаги электр двигателлари заводида шундай маҳсулот кенг миқёсда ишлаб чиқарила бошлади. Корхона ишчи-хизматчилари юксак самарадорликка эришиб, маҳсулотнинг янада сифатли бўлишига эришмоқдалар. Суратларда: Варнадаги кемасозлик комбинати илғор бригадаси ва Мохельницадаги электр двигателлари тайёрлаш цехида.

ЧТК — ТАСС фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ХОЛИС НИЯТ БИЛАН

Совет Иттифоқининг Л.И. Брежнев баён этиб берган янги амалий таклифлари ва жаҳон ядро ёнғини хавфини камайтириш, қуролланиш пойгасини жиловлаш мақсадини кўзловчи таклифларини тинчлик тақдирига жонкуярлик билан қараётган, империализм агрессив доираларининг авантюрачилик йўлини рад қилаётган барча кишилар маъқуллаб кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев қилган таклифлар — тинчлик манфаатларини, ядро ҳалокатининг олдини олиш манфаатларини кўзлаб қўйилган ғоят муҳим қадамдир, деди ГДР Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари **Г. Геттинг.** Бу ташаббуслар Совет Иттифоқи учун барча халқларнинг манфаатлари йўлида мустаҳкам тинчликка эришишдан ҳам муҳимроқ мақсад йўқлигини яна бир бор тасдиқлайди. Совет Иттифоқи яна холис ният билан яхши намуна кўрсатди. Энди гал Ғарбга келди.

Ғарб матбуотининг уқтириб ёзишича, АҚШда урушга қарши кайфиятлар сезиларли равишда кучайганлиги ва Вашингтоннинг ҳозирги ташқи сиёсат йўли қаттиқ танқид қилинаётганлиги Америка маъмуриятини ташвишга солмоқда, чунки амалий совет таклифларини Москванинг «ташвиқотчилик найранги» деб кўрсатишдан иборат сийқаси чиққан усул энди афкор оммаанинг кўп қисмини чалғита олмайди.

ГФРнинг ижодкор зиёлилари намояндалари совет тинчлик ташаббусларини табрикламоқдалар. «Биз Совет Иттифоқининг янги тинчликсеварлик таклифларини унинг қуролсизланишга эришишга тайёрлиги ёрқин далили деб билиб, бу таклифларни қўллаб-қувватлаймиз. Бу таклифларни рад қилган киши ҳар қандай музокараларнинг душмани бўлиб чиқади», — дейишди Франкфурт-Майндаги матбуот конференциясида ГФР ёзувчилар союзи Гессен ўлка ташкилотининг раҳбарлари.

(ТАСС).

Р. Рейган...Р. Рейганни маъқуллади

АҚШ президенти Р. Рейган 1 апрель куни ўтказилган матбуот конференциясида баёнот бериб, унда қуролланиш пойгаси ва халқаро хавфсизлик проблемаларига нисбатан муносабатини умумий гаплар билан ифодалади. Матбуот конференцияси арафасида қайд этиб ўтилганидек, маъмурият бошлиғининг ташқи ва ички сиёсатини, халқаро ишларни юритиш методларини танқид қилиш тез кучайиб бораётганлиги сабабли Америка маъмурияти бошлиғининг жамоатчиликка мурожаат этиши зарур бўлиб қолди. Ҳукумат урушга тайёргарлик планларини тузганлиги, аммо тинчликни сақлаб қолиш сиёсатини ҳозиргача таърифлаб бермаганлиги учун шахсан президент шаънига айблар кўпайиб кетмоқда. Қуролланиш пойгасини тўхтовсиз давом эттириш йўлини қайта кўриб чиқиш, ядро аслаҳахоналаридаги қуролларни кўпайтирмаслик, ўзаро мақбул аҳдлашувларга эришиш учун Совет Иттифоқи билан амалий музокаралар ўтказиш ҳақидаги талаблар турли доираларда, шу жумладан АҚШ конгрессида кучайиб кетди. Эй-би-си телевизион корпорациясининг Оқ уй ҳузуридаги мухбири матбуот конференцияси «президентга қуролларни кўпайтирмаслик йўлидаги ҳаракат тўлқини уни ўз гирдобига тортмасдан олдин бу гирдобни пасайтириш имконини» берганлигини таъкидлади.

АҚШ президенти танқидий кайфиятларни эътиборга олиб, «уруш фожиаси бошқа ҳеч қачон такрорланмаслиги»га эришиш йўлидаги азму қарорга қўшиламан деди. Унинг сўзларига кўра АҚШнинг мақсади «ядро қуролларини кескин қисқартиришдан ҳамда мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни таъминлашдан» иборат.

Шу жиҳатдан Р. Рейган ўзи 1981 йилнинг ноябрида «оралиқ масофага учириладиган ракеталарни батамом тугатиш» тўғрисида киритган таклифини мақтаб гапирди. Шуни эслатиб ўтиш керакки, бу таклиф ўртача олисликка учириладиган қурол соҳасидаги ишларнинг реал аҳволини мутлақо эътиборга олмайди ҳамда Қўшма Штатлар билан унинг НАТОдаги иттифоқчиларига бир томонлама устунликларни таъминлашга қаратилгандир.

Сўнгра президент Венада Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида музокаралар олиб борилаётганлигини, Вашингтонда эса стратегик қуролларни қисқартириш тўғрисида СССР билан музокараларга тайёргарлик ниҳоясига етказилаётганлигини рўкач қилди. Аммо бунда Венадаги музокаралар НАТО мамлакатларининг тўсқинчилиги сабабли бир неча йилдан буён бир жойда депсиниб турганлиги ҳақида оғиз очмади. У СКЧ-2 шартномасини умуман эсга ҳам олмади. Бу шартнома Америка уни ратификация қилишдан воз кечганлиги сабабли кучга кирмай, қолиб кетди. Президент стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш, бу соҳадаги мавжуд тенгликни бузишга йўл қўймаслик тўғрисида АҚШнинг дарҳол музокаралар бошлашга даъват этган совет таклифлари ҳақида ҳатто лом-мим ҳам демади.

Президент стратегик қуролларни чеклашга Американинг ёндашувини аниқлаш чўзилиб кетганлигига музокараларга пухта тайёргарлик кўриш зарурлигини баҳона қилиб кўрсатди. У АҚШнинг аввалги ҳукуматлари хато қилиб, «қурол-яроғлар устидан контроллик жараёнига шошилиб қўшилишган, бу эса орзуларнинг пучга чиқиши билан тугайдиган қувончли умидларни уйғотади холос», деб айтди.

Р. Рейган Америка парламенти аъзолари ўртасида муҳокама қилинаётган бошқа фикр-мулоҳазаларга қарши ўлароқ сенаторлардан Жексон билан Уорнернинг ташаббусини қувватлаб гапирди. Бу ташаббус амалда шунга асосланадики, бунда президентнинг ўзи маъқуллаган қурол-яроғларни кўпайтириш, даставвал ядро қуролларини кўпайтириш борасидаги мислсиз программалар батамом амалга оширилади.

Президент Америка куч-ғайратларининг моҳияти «можаро чиқишининг олдини олишдан ва оддий урушнинг, шунингдек ядро урушининг ҳам хавфини камайтиришдан» иборат, деб қуруқдан-қуруқ даъво қилди. У урушдан кейинги даврда Американинг барча президентлари гўё шундай стратегияга амал қилишган эди, деб ишонтирмоқчи бўлди. Вьетнамга ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатларга қарши АҚШдан бошқа ким агрессия қилди? деган савол туғилади. У АҚШнинг ҳозир ҳарбий устунликни, ҳар қандай региондаги аҳвол Вашингтонга ёқмай қолса у ерга қуролли аралашишни даъво қилаётганлиги хусусида ҳам изоҳ бермади.

Президентнинг «ядро қуролларини анча камайтиришга ва Ер юзида мустаҳкам тинчликни ўрнатиш йўлида муҳим силжишга эришиш» учун Совет Иттифоқини АҚШ таклифларига қўшилишга чақириб айтган гапига келганда шуни айтиш керакки, музокаралар наф келтириши тўғрисида Совет Иттифоқини ишонтириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. СССР амалий ҳамкорликка, мавжуд проблемаларни тенглик ва баббаравар хавфсизлик принципи асосида айни музокаралар столи атрофида ҳал этишга эришиш йўлидаги холис ниятини, истагини изчиллик билан намоён этиб келмоқда. Бу ҳаракатнинг эса амалий ишлари, ўзининг бутун тинчликсевар сиёсати билан мустаҳкамламоқда.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОННИНГ ПОЗИЦИЯСИ

Ҳиндистон ташқи ишлар министри Нарасимха Рао парламентда сўзга чиқиб, Покистонда ҳарбий тайёргарликлар кучайиб бораётганлигидан жиддий ташвиш билдирди. У Покистон территориясининг бирон қисмини чет эл ҳарбий ...лари вужудга келтири... топшириб қўймасли... сида Ҳиндистон ... гарантия берн... тортганлигини ... Министр Афғонистон ... салага ... ...учун ...хусу...матига ...н бош ...атиб ўтди. Ҳиндистоннинг ...ғрисидаги ма... позициясини таъкидлади. У «тегишли иқлим вужудга келтирилган тақдирдагина совет қўшинлари Афғонистондан олиб чиқиб кетилиши мумкин», деди. Ҳиндистон ҳам манфаатдор томонлар барча масалаларни сиёсий ҳал этиш йўлларини музокаралар столи атрофида қидириб топишга киришса олишлари учун барча зарур қадамларни қўйишга тайёрдир.

Министр «совуқ уруш»га қайтиш йўлидаги уринишларни қатъий қоралади. «Совуқ уруш», деб таъкидади у, уни ўз сиёсатининг оси қилиб олган давлатларгина маъқул бўлмоқда.

Ҳиндистон, деди сўнгра Нарасимха Рао, Африка жанубидаги халқларнинг миллий озодлик курашига бундан буён ҳам ҳар томонлама мадад бераверади. «Биз Анголага ёрдам кўрсатдик ва Намибия халқига ёрдам бермоқдамиз, — деди у. — Бутун тараққийпарвар инсоният Африка қитъаси жанубида ирқчилик макони — ЖАРда апартеид режимига абадий барҳам бериш учун куч-ғайрат сарфлаши керак».

Ҳиндистон ташқи ишлар министри тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, уруш хавфининг олдини олиш ишига қўшилмаслик ҳаракати қўшаётган ҳиссанинг муҳимлигини қайд этди. Шу ҳаракатнинг асосчиларидан бири бўлган мамлакат сифатида Ҳиндистон унинг сафлари бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилмоқда, деб таъкидлади у. (ТАСС).

АМЕРИКА ПОЛИГОНИДАГИ ҲОДИСА

Пентагоннинг маҳфий базасида химиявий қуролнинг янги туркумини синаш чоғида яна бир ҳодиса содир бўлди. Ичига асабни фалаж қиладиган ажал келтирувчи бинар газы солинган янги химиявий снарядларни далада отиб кўраётган солдатлар снаряднинг учиш траекториясида сирли «туман из» қолаётганлигини кўриб ваҳимага тушдилар. Мутахассисларнинг айтишларича, отиш чоғида снаряд температураси бирдан кўтарилиб, ажал газининг қобиқдан сирқиб чиқиш эҳтимоли пайдо бўлди. «Нью-Йорк таймс» газетаси шу ҳодиса тўғрисида хабар бериб, Пентагон туман келтириб чиқариш сабабларини шошилинч суратда текшира бошлаганлигини ёзади.

Пентагон материаллари сенатда ўрганила бошлаши натижасида Америка ҳарбийлари қаттиқ сир тутган шу маълумотлар газетага аён бўлиб қолди. Шу материалларда янги турдаги химиявий снарядлар ичига солинадиган асабни фалаж қилувчи газни кўплаб ишлаб чиқаришни бошлаш учун 47 миллион доллар маблағ ажратиш зарурлиги асослаб берилган эди.

Катта жанжал чиқишидан хавфсираган ҳарбий идора снарядларга жанговар заҳарловчи модда эмас, балки «зарарсиз газ» солинган эди, деб шоша-пиша айтди. Аммо ҳодиса тўғрисидаги маълумотлар ниҳоятда сир тутилганлиги хатарли эксперимент қатнашчилари бўлган солдатлар бежиз ваҳимага тушмаган, деган тахминни тасдиқлайди.

(ТАСС).

ЗАҲАРЛИ КОНСЕРВАЛАР

Американинг Аляскадан жаҳондаги кўпгина мамлакатларга маҳсулот экспорт қилган балиқ консерва компанияларининг сифатсиз маҳсулот бераётганлиги тўғрисидаги жанжал кучайиб бормоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ ана шу компаниялар лосось балиғидан тайёрлаган консервалардан 10 миллион банкаси савдодан чиқарилди. Чунки бу консервалар ғоят хатарли ботулизм токсини билан заҳарланганлиги аниқланди. АҚШ маҳсулот ва дори-дармонлар сифати масалалари билан шуғулланувчи бошқармаси ходимларининг маълум қилишича, яқин вақт ичида сотиш бекор қилинган консервалар сони 40 миллион банкадан ошиши мумкин.

Бельгияда АҚШдан келтирилган лосось балиғидан тайёрланган консервани истеъмол қилгандан кейин бир одам заҳарланиб ўлганлиги сабабли компаниянинг фаолияти текширила бошланди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● Прагада ЧССР федерал мажлисининг сессияси ниҳоясига етди. Сессия ишида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак, мамлакатнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари иштирок этдилар. Депутатлар мамлакат ҳукуматининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботни муҳокама қилиб, маъқулладилар, гражданларнинг социал таъминотини такомиллаштириш тўғрисидаги қонунларни қабул қилдилар.

● **Англия меҳнаткашларининг яна бир группаси «ишлаб чиқаришни капиталистик рационализациялаш» қурбони бўлди. Американинг «Форд мотор» автомобилсозлик концернига қарашли Лондондаги филиал ишчилардан 2.500 кишининг бўшатилганлигини хабар қилди. Касаба союзлари бу ҳолни капитал меҳнаткашлар ҳуқуқига қилаётган кенг ҳуружнинг навбатдаги кўриниши, деб ҳисобламоқдалар.**

● Бултур АҚШ тўмир йўллари ишчи ва хизматчиларидан 40 мингдан кўпроқ киши ишдан бўшатилди. «Дейли уорлд» газетаси шуни хабар қилди.

● **Ўз сафларида қарийб ярим миллион кишини бирлаштириб турган мамлакатдаги 11 тармоқ касаба союзи Япония меҳнаткашларининг баҳорги юриши вақтида забастовка ўтказди. Металлурглар, машинасозлар, автотранспорт ишчилари, метбаачилар яппи ишдан бўшатиш тўхтатилишини, иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитларининг яхшиланишини талаб қилдилар. Меҳнаткашлар либерал-демократик ҳукуматдан ҳарбий харажатларнинг қисқартирилиши ва социал-эҳтиёжлар учун маблағлар кўпайтирилишини талаб қилдилар.**

ПАХТА СИФАТИ — ТОЛА СИФАТИ

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг республикага Ленин ордени топширилишига бағишланган қўшма тантанали мажлисда сўзлаган нутқини зўр ҳаяжон билан ўқиб чиқдик. **«Тайёрланаётган пахтанинг сифатини оширишга алоҳида эътибор бериш лозим,** — деди Леонид Ильич алоҳида урғу билан. — **Бу партиянинг ишлаб чиқаришни интенсивлашга қилган даъватига ўзбек пахтакорларининг муносиб жавоби бўлади».**

Шундан сўнг Леонид Ильич республикамизда тайёрланган жами пахта ҳажмида биринчи ва иккинчи сортларнинг салмоғи беш йил ичида 70 процентдан 46 процентга тушиб қолганлигини таъкидлади. Бу нафақат пахтакорларнинг, биз, пахта тозаловчиларнинг ҳам бундан буён янада масъулият билан, иштиёқ ва ихлос билан ишлашимизни талаб қилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг пахта сифатини муттасил яхшилаш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажара бориб, тайёрланаётган толанинг юксак ассортиментда бўлишига эришмоқдамиз.

Пахтани бригадалардан алоҳида-алоҳида қабул қилиб олиш илғор усулини кенг жорий этишга, уни сифат кўрсаткичларига қатъий амал қилган ҳолда тойлашга алоҳида эътибор беряпмиз. Ўтган йили тола олишнинг плап кўрсаткичларини таъминлаш, ишлаб чиқаришда нормадан ортиқ чиқимларни тугатиш ва пахтанинг пасайтирилган саноат тола сортларига ўтказилишига барҳам бериш, маҳсулот сифатига билдирилган эътирозларни камайтириш йўли билан пландан ташқари 13 минг сўм фойда олдик.

Пахта сифатини ошириш борасидаги даъватга жавобан социалистик мусобақани ҳар қачонгидан кенг авж олдиришга, муқаддас Иттифоқимизнинг шонли 60 йиллигини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга бел боғладик. Чунончи, ўтган йили тайёрланган барча пахта ҳосилини тўла асраб қолишни таъминлаймиз. Уни ортиш, тушириш ва ташиш чоғида ҳеч қандай нобудгарчиликка йўл қўймаймиз. Пахта пунктларидан ташиб келтириладиган пахтани сортларга ажратишга алоҳида эътибор бериб, тўғри тойлаш ҳисобига уни пасайтирилган саноат тола сортларига ўтказиб юбориш ҳолларига йўл қўймаймиз. Шу йилнинг 10 апрелига қадар район хўжаликларини энг сара уруғлар билан таъминлашга сўз берамиз. Колхозларга, чорвачилик фермаларига оталиқ ёрдамини кучайтириб, ерларни экишга тайёрлаш, машина-механизмларни ремонт қилиш ишларида фаол иштирок этамиз.

Пахтани қайта ишлашнинг белгиланган технология режимига амал қилиш қатъий назорат остида бўлади. Технология машина-ускуналарининг техникавий ҳолати аъло даражада бўлишига эришилади. Корхонада учта «ХПП-КЛП-650» маркали қабул қилиш ва узатиш комплекси, «ОБТ» туннель қазиш машинаси, «ПЛП-ХВМ-2» поток линияси, олти дона «Меҳнат» тозалаш машинаси, «КВУ» универсал конденсори, 10 та янги лаборатория асбоб-ускуналари ўзлаштирилади.

Корхонамиз пахта тозаловчилари хўжаликлар билан ўзаро шартномага мувофиқ ғўза вегетация даврида парвариш қилишни ва далаларни машина теримга тайёрлашни мунтазам контроль қилиб борадилар. Йиғим-терим мавсуми олдидан механиторлар, теримчилар билан пахтани машинада ва қўлда теришни ташкил этиш тартиби ҳамда давлатга топширилаётган пахтанинг сифатини яхшилаш юзасидан тушунтириш ишлари ўтказадилар. Буларнинг ҳаммаси, шубҳасиз, ишлаб чиқараётган ...имиз сифатини оширишда катта роль ўйнайди.

Юбилей йилда ишлаб чиқариш чиқиндиларини нормадагидан 0,... процент камайтириш ва тола ажратиб олиш миқдорини ўтган йилдагига нисбатан 0,2 процент ошириш ҳисобига пландан ташқари 40 ... сўм фойда олиш, топшириққа қўшимча 500 минг ...лик кўп маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация ...шга аҳд қилганмиз.

Пахта етиштириш республикамиз меҳнаткашларининг энг муҳим ... интернационал... бўлгани каби пахта ... сифатини ошириш биз ... тозаловчиларнинг ... муқаддас бурчимиздир.

МУЛ... ...ЕВ,
Хонқа ... тозалаш заводи директори.

ДЕЛЕГАЦИЯ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ХОШИМИН, 2 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун бу ердан Ватанига жўнаб кетди. Делегация Вьетнам Компартияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Вьетнам Коммунистик партиясининг V съездида иштирок этган эди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Амур область комитетининг биринчи секретари С. С. Авраменко, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг ВСРдаги элчиси Б. Н. Чаплин бор эдилар.

Делегацияни Ханойдан жўнаб кетиш вақтида ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — Чионг Тинь, Фам Ван Донг, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Хошимин шаҳридаги аэропортда делегацияни ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси До Мвой, ВКП Хошимин шаҳар комитети ва халқ комитетининг раҳбарлари кузатиб қолдилар.

ВЕНГРИЯНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон жамоатчилиги Венгрия фашизмдан озод этилган куннинг 37 йиллигини нишонламоқда. Совет — Венгрия жамияти Ўзбекистон бўлимининг кўпгина корхоналар, муассасалар, колхоз ва совхозлардаги бошланғич ташкилотларида тарихий санага бағишланган Венгрия тўғрисида ҳикоя қилувчи фотовиставкалар, китоб кўргазмалари, ... дўстлик кечалари ва йиғилишлар ўтказилмоқда.

2 апрель куни Тошкентда жамоатчилик вакилларининг Венгрия озод этилган кунга бағишланган тантанали йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари социализм қурилишида венгер халқи эришган улкан муваффақиятлар тўғрисида гапирдилар. Венгрияни фашизм зулмидан озод қилишда Совет Армиясининг хизматларини уқтириб ўтдилар. Ўзбекистон меҳнаткашлари, деб таъкидлашди нотиқлар, совет ва венгер халқларининг бузилмас дўстлиги ва ҳар томонлама ҳамкорлигини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Йиғилиш қатнашчилари Будапештга Венгрия — Совет дўстлик жамияти марказий правлениеси номига табрикнома йўлладилар.

(ЎзТАГ).

„АСР ЛОЙИҲАСИ“ДА ЮЗАКИЧИЛИК КЕТМАЙДИ

Биз «Литературная газета»нинг 1982 йил 10-сонидаги «Аср лойиҳаси» — турли нуқтаи назардан қараганда» деб аталган саҳифасини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдик. Бу қизиқиш шунчаки эмас, чунки ҳар биримиз ўзимизнинг бутун ҳаётимизни ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга ва сув хўжалиги қурилишига бағишлаганмиз. Жуда нуфузли ва кенг оммага танилган газета миллионлаб газетхонларнинг диққат-эътиборини ғоят муҳим проблемага — Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиё ва Қозоғистонга оқизиш лойиҳасига қаратганлигидан фақат хурсанд бўлиш мумкин.

Бизнинг регионимизда бутун халқ хўжалиги ва биринчи навбатда пахтачилик улкан одимлар билан ривожланаётган **суғориладиган деҳқончилик** шароитида сув ресурслари ҳаётий аҳамиятга эгадир. Сув хўжалиги қурилиши ҳамда янги қўриқ ерларни ўзлаштириш (Ўзбекистоннинг ўзидагина ҳар йили 100 минг гектар ер ўзлаштирилмоқда), асрлар давомида бўш ётган Мирзачўл, Қарши ва Жиззах даштларининг гуллаган воҳага айлантирилиши шунга олиб келдики, Сирдарё билан Амударё сув ресурслари йилдан йилга камаймоқда, Орол денгизи сатҳи пасаймоқда, сув камчиллиги тобора кўпроқ сезилмоқда. Янги ерларни ўзлаштириш эса мамлакат саноатининг хом ашёга, аҳолининг озиқ-овқатга эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни муттасил кўпайтиришнинг негизидир. **Худди шу сабабли Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашни суғориладиган ерларни кенгайтириш билан моҳирона қўшиб олиб бориб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш суръатлари жиҳатидан мамлакатимизда етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди.**

Тошкентда Ўзбекистонга учинчи Ленин орденини топшириш тантаналарида Леонид Ильич Брежнев КПСС-нинг жанговар отряди деб атаган республика партия ташкилоти меҳнаткашларнинг куч-ғайратини мамлакат озиқ-овқат программасини ҳал этишга Ўзбекистоннинг ҳиссасини янада кўпайтириш мақсадида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстиришнинг суръати ва кўламларини оширишга, янги-янги марраларни эгаллашга йўналтирмоқда.

Бироқ, олимлар ва мутахассислар дарёларимизнинг сув ресурслари яқин келажакда бутунлай тамом бўлишини ҳисоблаб чиқдилар. Бунинг оқибатида ўн иккинчи ва айниқса ўн учинчи беш йилликда суғориладиган ерларни кўпайтириш кескин камайиб кетиши мумкин. КПСС XXV ва XXVI съездлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари истеъмол қилиш кўпайиши билан бундай маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўртасидаги номутаносибликни тугатиш мақсадида Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиё регионига ташлаш юзасидан илмий-тадқиқот ва лойиҳа ишларини олиб бориш зарурлигига эътиборни қаратди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг бундан олдинги бир қанча қарорларида ҳам бу проблема ўртага қўйилган. СССР Фан ва техника давлат комитетининг топшириғига мувофиқ сўнгги ўн беш йилдан буён мамлакатимизнинг 150 га яқин илмий-тадқиқот ва лойиҳа ташкилотлари бу ишни бажармоқдалар. «Союзгипроводхоз» ана шу тадқиқотларга таяниб, Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиёга оқизишнинг техник-иқтисодий асосларини ишлаб чиқишни 1980 йилда ниҳоясига етказди. Бизнинг олимларимиз ва мутахассисларимиз бу техник-иқтисодий асосларни диққат билан ўрганиб чиқиб, уни маъқулладилар. Биз лойиҳа бош инженери И. Герардининг «Литературная газета»да босилган мақоласидаги асосий қоидаларга тўла қўшиламиз.

Бироқ, иқтисод фанлари кандидати В. Переведенцев «Литературная газета»нинг ўша саҳифасида босилган мақоласида ўз шубҳаларини баён қилади, шубҳаларинигина эмас, лойиҳага салбий муносабатини билдиради. Мақоладаги мулоҳазаларнинг бир тарафламалиги, регионнинг сув билан таъминланишидаги ҳақиқий аҳвол бузиб кўрсатилганлиги олимлар, мутахассисларни ажаблантирди, уларни ташвишга солди ва қатъий норозилик билдиришига сабабчи бўлди.

Биринчидан, автор газетхонларга лойиҳа тузувчилар билан олимлар ўртасида қандайдир можароли вазият вужудга келганлигини хабар қилади, у ҳатто «чинакам илмий асослар йўқ», «кўпгина принципиал муҳим масалалар аниқ эмас», «жиддий гидрологик, экологик ва бошқа проблемалар вужудга келади». «Аср лойиҳаси» иқтисодий асослаб берилган эмас деб ёзади ва ҳоказо. «Союзгипроводхоз» томонидан тузилиб, СССР Госплани Давлат иқтисодий комиссиясига кўриб чиқиш учун тақдим этилган техник-иқтисодий асосларни автор ўзининг шахсий фикрича, зарур илмий маълумотлар бўлмаганлиги учун бракка чиқаради. Техник-иқтисодий асосларни ва «Асосий қоидалар»ни тайёрлашда қатнашган мамлакатимиздаги 150 илмий-тадқиқот (уларнинг орасида СССР Фанлар академиясининг 23 илмий-тадқиқот институти ҳам бор) ва лойиҳа ташкилотлари ишини менсимасликни бу экономистнинг виждонига ҳавола қиламиз. «Союзгипроводхоз» тавсияномаларида ана шу ташкилотлар тадқиқотларининг натижалари ҳисобга олинган эди.

Автор тавсиялари техник-иқтисодий асосларга киритилган тавсияларга зид бўлган айрим ташкилотларнинг фикр-мулоҳазаларини онгли равишда ажратиб олиб, уларни асоссиз равишда лойиҳачилар билан «бутун фан» ўртасида келишмовчилик мавжуд деган хулоса чиқаради.

Бизнингча, бундай қасддан сохталаштириш оқилона иш эмас.

Иккинчидан, автор Ўрта Осиё республикаларида мавжуд сувдан фойдаланишни кескин танқид қилади: «суғоришда нормадагига нисбатан бир ярим баравар кўп сув сарфланмоқда, олинаётган сувнинг 50 процентдан кўпи исроф бўлмоқда, суғориш усуллари алмисоқдан қолган», «эски суғориш системаларини реконструкция қилишга қизиқиш йўқ» эмиш, авторнинг фикрича бу системалар реконструкция қилинса Сибирь сувларини Ўрта Осиёга оқизишга нисбатан икки баравар арзон сув берар эмиш.

Суғориш тарихини, бизнинг регионимизда суғориш проблемасини ҳал этиш учун КПСС, Владимир Ильич Ленин томонидан кўрилган чораларни бир оз билганида эди, автор бундай асоссиз мулоҳаза юритмаган бўлар эди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўрта Осиёда сув хўжалиги қурилиши кенг кўламда амалга оширилди: узундан-узун магистрал каналлар қурилди, сув омборлари, тўғонлар барпо этилди. Сувни баландликка кўтариб берадиган тармоқлар замонавий гидротехник, инженерлик иншоотлари билан жиҳозланган, суғориш системаси ва ерларни мелиорациялаш техник даражасини ошириш учун жуда катта маблағ сарфланмоқда. Суғориш системалари фойдали иш коэффициентини ошириш юзасидан планли иш олиб борилмоқда ва у 1980 йилда 0,6 га, айрим жойларда ундан ҳам юқорироққа чиқди. Суғориш сифати анча яхшиланди, сувчилар маҳорати ошди, суғоришни механизациялаш муттасил ўсиб бормоқда. В. Переведенцев буларнинг ҳаммасини — Ўрта Осиё республикаларининг ирригация ва суғориладиган деҳқончилик соҳасидаги барча ютуқларини, миллионлаб кишиларнинг, колхозчиларнинг, ишчиларнинг, сув ва қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг, олимларнинг фидокорона меҳнатини йўққа чиқаради. Ана шу ўзгартишларнинг бошида В. И. Ленин турган эди. Ана шу ўзгартишлар КПСС ва Совет давлатининг доно миллий сиёсати туфайли амалга ошган.

Мақола автори бунинг аксини исботлаш учун Ўрта Осиёдаги маҳаллий сувлардан рационал фойдаланиш суғориладиган ерларни камида икки баравар кўпайтиради, деган кимнингдир (номи айтилмайди) фикрини келтиради. Бу эса қуруқ сафсатадир. Бу гапни айтиш учун авторга «номаълум мутахассисларнинг» фикри етарли бўлибди. Бундай енгилтаклик сув хўжалиги олимлари ва амалиётчиларининг кўп йиллик тажрибаларини, Сибирь сувларини Ўрта Осиёга оқизиш проблемаси юзасидан ўтказилган тадқиқотлар ва текширишларни, жуда кўп нуфузли комиссияларнинг Орол бассейни сув ресурслари сўзсиз тугаши, унинг ўрнини фақат Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиёга оқизиш билангина қоплаш тўғрисидаги фикрларини мутлақо тушунмасликдир.

Ҳисоб-китоблар ва кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатадики, Ўзбекистондаги ҳамма суғориш системалари тўла реконструкция қилинса, кўпи билан 3—4 кубокилометр сув ресурслари тежаб қолинади. Лойиҳа ва илмий тадқиқот материалларини батафсил ўрганиш шуни кўрсатадики, суғориш системаларини реконструкция қилишни тўла тугаллаш ва юқорида айтилган миқдорда сувни тежаш учун жуда катта капитал маблағ (фақат Ўзбекистоннинг ўзидагина 10 миллиард сўмдан ортиқ), тасаввур қилиб бўлмайдиган даражада моддий ресурслар сарфлаш талаб қилинади, боз устига бу ишларни амалга ошириш учун камида 30 йил кетади. Лекин шунда ҳам ўнлаб миллиард кубометр билан ҳисобланадиган катта сув резервлари тўғрисида гап бўлиши мумкин эмас. Бу жуда катта чиқимлар регионни сув билан таъминлаш масаласини узил-кесил ҳал қилиб бера олмайди. Шунинг учун ҳам автор асоссиз шубҳаларини билдиришдан олдин ҳақиқий аҳвол билан батафсил танишмоғи лозим эди.

Учинчидан, Обь дарёсидан олинган сувнинг қанчаси ундан фойдаланиладиган районга етиб боради? Мамлакат лойиҳа ва илмий-тадқиқот институтларининг батафсил ҳисоб-китобларига кўра, трасса учун маълум бўлган иқлим шароитлари туфайли буғланиш ва ерга сингиш (тупроқнинг сув ўтказиш хусусиятлари, бутун канал бўйлаб ер ости сувларининг қанчалик чуқурлиги, каналнинг катталиги, формаси, сувнинг қанчалик тез оқиши ва бошқалар ҳисобга олинган ҳолда) канал иш бошлаган дастлабки пайтда йилига 2,5 кубокилометр, йигирма йилдан кейин эса 1,5 кубокилометр сув йўқотилади, яъни 6 процентдан 10 процентгача сув буғланиб, ерга сингиб кетади. 22,5—23,5 кубокилометргача сув фойдаланиш учун қолади. Ирригация дарслигини бир оз ўқиб, шундан сўнг техник-иқтисодий асосларга назар ташлаганда эди, В. Переведенцев сувнинг нобуд бўлиши фақат тупроққа боғлиқ бўлмай (айтмоқчи, тупроқ тўғрисида ҳам у билмай гапиради), шу билан бирга ер ости сувларининг қанчалик чуқур ёки юзалигига, канал сарфига ҳам боғлиқ бўлишини биларди. Ер ости сувлари каналдаги сув уфқига яқин бўлса, сув тупроққа сингиб нобуд бўлмайди; ер ости сувлари сал чуқурроқ жойлашган бўлса, оз миқдордаги сув ерга сингади. Бу, айниқса, сув кўп оқадиган каналларга тааллуқлидир, уларда сувнинг нобудгарчилиги кичик каналларга нисбатан камроқ бўлади.

Магистрал канал охирида бу сув қанчалик минераллашади? Бу жиҳатдан иккита ихтисослаштирилган илмий-тадқиқот институти ВНИИВО ва САНИИРИ прогноз тузиб чиқди. Прогноз тузиш вақтида каналда сувнинг ерга сингиши ҳам, буғланиши ҳам, минераллашган ер ости сувларининг, ер усти сувларининг қўшилиши, шамол турли чангларни сувга келтириши, суғоришдан қайтиб чиққан сувларнинг қўшилиши, аҳоли пунктларидан оқиб келиб қўшиладиган сувлар, кичик ҳажмли флот оқавасидан сувнинг булғаниши, яъни Бутуниттифоқ сув-ер илмий-тадқиқот институти методикаси ва мавжуд нормалар бўйича ҳамма зарур нарсалар ҳисобга олинди. Шунга кўра 485 мг/л минераллашади. Яъни минераллашиш даражаси йўл қўйиладиган нормадагидан камдир.

Авторнинг канал харажатларининг қопланиш муддатлари тўғрисидаги далиллари ҳам асоссиз эканлигига шубҳа йўқ. Олимлар ва лойиҳачиларнинг ҳисобларига кўра канал қурилишига сарфланган харажатлар 8—10 йил ичида қопланади. Бу жуда тўғри ҳисобдир.

Шундай қилиб, бу масалаларда ҳам В. Переведенцевнинг шубҳалари ишнинг фойдасини кўзлаб айтилган эмас, балки «сўзамол»лигини кўрсатиш учун айтилган.

Тўртинчидан, сувнинг бир қисмини Ўрта Осиёга оқизиш Сибирь учун қандай оқибат келтиради? Бу саволга академик Е. Федоров «Литературная газета» (1981 йил, 47-сон)да босилган «Ҳеч нарса бекор кетмайди» мақоласида аниқ жавоб берган. У ўнлаб илмий институтлар, минглаб мутахассисларнинг кўп йиллик тадқиқотлари натижасида Обь дарёси суви бир қисмининг олиниши иқлимда бирор ўзгариш содир қилмайди, ғоят катта ёки регионал кўламда табиатнинг ўзига хос хусусиятларини бузмайди, деб аниқ жавоб берган.

Бунинг устига Сибирь дарёлари суви бир қисмининг олиниши оқибатлари тўғрисида савол берувчилар учун СССР Фан-техника давлат комитети плани бўйича ана шу темани бажарган СССР Фанлар академияси география институти (ИГАН) чиқарган хулосалар диққатга сазовордир. Бу институтнинг қўшма ҳисоботида Ғарбий Сибирь дарёлари сувининг бир қисмининг Ўрта Осиё ва Қозоғистонга оқизиш учун олиниши СССР-нинг бу жуда катта ва ғоят ботқоқлашган территориясини мелиорация жиҳатдан ободонлаштириш омили бўлиб хизмат қилади. «Сувнинг бир қисмининг олиниши ва антропоген таъсирининг кучайиши шароитида дарё бўйидаги ўтлоқлар (Ғарбий Сибирь қишлоқ хўжалигидаги энг қимматли ерлар) сув режимини бошқариш, уларни сунъий равишда сув билан таъминлаш ва суғориш ҳамда бошқа ишлар кескин яхшиланади».

СССР Фанлар академиясининг география институти Сибирь дарёлари суви бир қисмининг Ўрта Осиё ва Қозоғистонга оқизилиши Сибирь районларининг ўзида табиий муҳит унумдорлигини оширишнинг қудратли омили бўлади, деб ҳисобламоқда. Экология проблемалари билан қизиқувчилар Сибирь дарёлари суви бир қисмининг Ўрта Осиё ва Қозоғистонга оқизилиши натижасида бу проблемаларнинг энг муҳимлари яхшироқ ҳал қилинишини сезишмаётганмикин? Агар иқтисодий ҳисоб-китобларга етарли даражада талаб қўйиладиган бўлса лойиҳанинг даромад қисмида экология проблемаларининг ҳал қилиниши натижаларини ҳам тегишли равишда ҳисобга олмоқ керак.

Бешинчидан, В. Переведенцевнинг масалани ишлаб чиқишда «арава отни тортиб боряпти»; яъни лойиҳалаш фандан ўзиб кетган, деган шахсий фикри хусусида. Унинг бу фикрини фан билан машғул бўлган ходимлар миқдори (150 га яқин институт, шу жумладан академиянинг 23 институти) тўғрисида юқорида келтирилган маълумотлар ҳам тасдиқламайди. Гап шундаки, айрим одамлар илмий ҳисоботларда ва ҳатто техник иқтисодий асосда ёзилган нарсаларни ҳам ўқишмаган. Ўқийдиган нарсалар эса бор. Техник иқтисодий асосларнинг таркибидагина жуда катта асосий материалдан ташқари 40 та китобдан иборат (альбомлар ва чертёжларни ҳисобга олмай ҳам қўя қолайлик) 10 томлик илова келтирилади. Уларнинг ҳаммаси тегишли илмий-тадқиқот институтларининг ҳисоботларига асосланган.

В. Переведенцев каби киноя қилиб айтадиган бўлсак, унинг мақоласи «отни арава тортиб бораётгани» тўғрисида эмас, балки ҳали ҳам аравасини йўқотиб қўйган йўловчилар борлиги тўғрисида ўйлашга мажбур қилади. Бундай вазиятда саволга жавоб беришдан кўра савол бериш осонроқ.

Биз бундай катта ишда камчиликлар борлигини, техник иқтисодий асосларнинг бир қанча позициялари етарли тўла ишлаб чиқилмаганлигини инкор этмаймиз. Бу камчиликларни олимлар ва мутахассисларнинг ёрдами билан тўла бартараф этиш мумкин. Лекин энг муҳими ортиқча ва асоссиз баҳслар, маҳаллийчилик тенденцияларига берилиб кетиб, қимматли вақтни бой бермаслик керак.

Асримизнинг ғоят муҳим проблемаси — Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиёга оқизиш проблемаси тез орада ижобий ҳал этилади, региондаги ҳозир бўш ётган миллионлаб гектар қўриқ ерлар гуллаб-яшнаган ўлкага айланади, пахта, дон, сабзавот, мева, узум, чорвачилик маҳсулотлари — мамлакат озиқ-овқат проблемасини ҳал этиш учун ҳамма зарур нарсаларни беради, деб ишонамиз.

С. ЗИЁДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги,

А. БОСТАНЖОГЛО,
А. ПУГАЧЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригаторлар.

Яхши ният билан кўчат э[illegible]

ҲАР БИР НИҲОЛ АРДОҚДА БЎЛСИН

Серқуёш республикамизнинг табиати ранг-баранг, такрорланмас, гўзал. Поёнсиз пахтазорларимизга яшил ўрмонлар туташиб кетган. Тоғу тошларимиз ҳам ўрмонларга бурканган. Ҳатто саҳроларимизнинг ҳам ўз «дарахт»лари — саксовулзорлари бор.

Яшил бойликнинг бебаҳо хизмати кўп. Яшил зона, ландшафт-манзара кишига ёқимли ҳис бахш этади ва инсонларнинг табиатга ихлосини оширади. Дарахтлар шаҳарлар саноат марказлари, дам олиш зоналарини безайди ва инсон саломатлиги учун энг яхши шароит яратади. Ҳавода кислородни кўпайтиради, чанг, тутун ва зарарли газларни ўзида ушлаб қолиб, ҳавони фильтрлайди. Шовқинни камайтиради. Жуда кўп дарахт ва буталар, жумладан қарағай, эман, айлант, липа, жийда ўзидан фитонцит чиқариб, дифтерия, кўк йўтал, ичак касалликларининг ҳаводаги бактерияларини бутун вегетация даврида кўпайишига йўл қўймайди.

Ҳар йили кеч куз ва баҳорда кўчат ўтказиш ойликлари ўтказиш анъанага айланган. Бу ойликларда ёшу-қари бир жону бир тан бўлиб қатнашади. Ҳамма ҳеч бўлмаса бир туп кўчат ўтказиш пайида бўлади.

Кўпчилик ташкилотлар, корхоналар, колхоз ва совхозлар, ўрмон хўжаликлари ва бошқа ташкилотлар кўчат экиш ва боғ қилиш ойлигини уюшқоқлик билан давом эттириб, яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Бироқ бу умумхалқ ишини бажаришда айрим нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Айрим министрликлар, идоралар, айрим шахслар кўчат ўтказиш топшириғига масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Кўчатлар олдиндан тайёрланмаган ерга экилмоқда, экилган кўчатлар парваришсиз қолиб кетмоқда. Кўчатларни очиқ машиналарда, илдизларини ўрамай ташишмоқда. Олдиндан экиш жойи аниқланмагани учун, кўчат томирлари вақтинча нам тупроққа кўмилмай ёки сифатсиз кўмилиб қуритиб қўйилмоқда. Кўчат ўтказишда элементар агротехник тадбирларга риоя қилинмаётганлиги сабабли кўчат ўтказиш топшириғи бажарилгани билан, улар кўкармаётир.

Кўчатларнинг кўкариши ва унинг ривожланиши асосан ўтказилган кўчатнинг сифатига, тупроқни тўғри тайёрлашга, экиш техникаси ва парваришига боғлиқ. Экиш учун шох-шаббаси яхши шаклланган, томири ривожланган соғлом кўчат зарур. Кўчатларни кўчатзордан ташишда ва уни экиш даврида томирларини қуритиб қўйишга йўл қўймаслик керак. Бунинг учун кўчатлар илдизини ҳўл латта билан ўраш зарур. Экиш вақтида кўчат илдизларини тупроқ ва маҳаллий ўғит аралашмасидан тайёрланган лойқага тиқиб олинади. Бу тадбирлар кўчат доимий ерга экилгунча унинг томирларини қуриб қолишдан сақлайди.

Парк, хиёбон ва шаҳар атрофида яшил зона барпо қилиш учун ерни кузда чуқур ҳайдаш керак. Экиш олдидан эгат олиниб, иложи бўлса кўчат ўтказадиган (ЛПА-I) машинада экиш керак. Кўчаларга, хиёбонларга яъни ялпи ҳайдаш мумкин бўлмаган участкаларга, кўчат экиш учун олдиндан 60—70 сантиметр чуқурликда чуқурча тайёрлаш керак. Чуқурчанинг диаметри кўчатларнинг томири ривожланишига қараб 80 сантиметрдан кам бўлмаслиги керак. Борди-ю, кўк тўсиқ мақсадида буталар экилса, уни 40—45 сантиметр, чуқурлиги — 50 сантиметрдан кам бўлмаган чуқурлар қазилади. Агар кўчат экиладиган жойда қурилиш бўлган бўлса, тупроқни қурилиш қолдиқларидан (ғишт, темир, бетон ва бошқалар) тозалаш ва ўрнига ҳоси[illegible] тупроқ келтириб соли[illegible] рак.

Кўчат экишда энг [illegible] унинг томирлари учи[illegible] лади, шохлари [illegible] тирилади ва уни чуқ[illegible] шундай жойлаштириш[illegible] ки, томирлари эркин [illegible] ва ўтказилганда унинг [illegible] диз бўйини ер билан ба[illegible] бар бўлсин, яъни экилга[illegible] бир қисм илдиз очилиб [illegible] лишга ва жуда чуқур э[illegible] танаси кўп кўмилиб кетиш[illegible] га йўл қўймаслик керак. Кўкаламзорлаштиришда экиладиган йирик кўчатлар айниқса қрим қарағайи, арча, эман ва бошқа қийин кўкарадиган дарахтлар тупроғи билан экилади. Бундай кўчатлар махсус яшикларда ўстирилиб, автокранлар [illegible] дамида доимий жойга кел[illegible] риб тайёрланган махсус қурчага ўтказилади. Эк[illegible] ган кўчатларнинг кўка[illegible] шини таъминлайдиган а[illegible] сий тадбирлардан бири ун[illegible] дарҳол суғоришдир. Экилга[illegible] йили бутун вегетация дав[illegible] рида 9 мартагача, иккинчи йили 5—8 марта, учинчи йили 3—5 марта, сўнг йилига 2—4 марта суғориш керак.

Яхлит массивларга экил[illegible] ган кўчатлар, шунингд[illegible] иҳота қилиб, экилган [illegible] дарахтлар эгат орқали [illegible] ғорилади. Вегетация дав[illegible] да қатор ора[illegible] юмшатиб туриш к[illegible] Кўкаламзорлаштириш [illegible] садида экилган м[illegible] дарахтлар таги йил[illegible] да 3—4 марта юмша[illegible] рилади.

Шаҳар ва қиш[illegible] кўкаламзорлаштириш[illegible] ектларга қараб кўчат [illegible] лашга эътибор бериш керак. Саноат объектлари зонасига газга, тутунга чидамли япон сафораси, сурия шумтоли, жийда, тиканли дарахт, оқ терак ва бошқа дарахтлар ўтказиш керак.

Мактаб ҳовлиларига, болалар боғчасига, шифо[illegible] лар, дам олиш уйлари[illegible] наторияларга ўзидан ф[illegible] цит чиқариб, ҳавони [illegible] рарли микроорганиз[illegible] дан тозалайдиган оқ [illegible] эман, каштан, кум[illegible] заранг, сирень, вир[illegible] часи, қарағай, ёнғок [illegible] қа манзарали [illegible] экиш лозим.

Шундай экан шаҳ[illegible] саноат марказлар[illegible] ҳар типидаги қиш[illegible] каларини кўкал[illegible] риш илмий асос[illegible] тузилган лойиҳа [illegible] жарилиши керак.

Республикамизд[illegible] ўтказиш ва боғ б[illegible] ойлигини намуна[illegible] лаш, бу ишда сам[illegible] ни ошириш учун [illegible] бонларнинг бой т[illegible] дан оқилона ф[illegible] мутахассисларнинг [illegible] ларига амал қилиш[illegible] гиликларини дади[illegible] лан жорий қилиш [illegible]

В. АБДУРАЗЗ[illegible]
Ўрта Осиё Ўрм[illegible] **лиги илмий тек**[illegible] **институти дире**[illegible] **қишлоқ хўжалик ф**[illegible] **ри кандидати.**

«СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТА»НИНГ ЙИГИРМА БИРИНЧИ ҲАФТАЛИГИ ОЗАРБАЙЖОН ССРГА БАҒИШЛАНАДИ

ЯШНАЁТГАН ЎЛКА

Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ҳар томонлама ривожланиб, мамлакатимизнинг гуллаётган ўлкасига айланди. Эндиликда бу диёр нефть республикаси, пахта ва узум етиштириладиган ўлка деб аталмоқда. Республикада халқ хўжалигининг барча тармоқлари бир текисда ривожланяпти. Қишлоқлар обод бўлиб, завод ва фабрикалар қуввати тобора ошиб боряпти.

Республикада кўпгина замонавий шаҳарлар қад кўтарди. Сумгаит, Мингечаур, Дашкесан ва бошқа янги шаҳарлар фақат Озарбайжоннинг эмас, балки бутун мамлакатимизнинг фахридир. СССР 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга ҳаракат қилаётган Озарбайжон меҳнаткашлари катта ютуқларга эришишяпти. Республикада фан, маданият, санъат тобора ривожланиб боряпти. Ихтирочилик ижоди жамоатчилик институти ўқув юртларининг кенжасидир. Бу институтда ишчилар, студентлар, ўқувчилар, врачлар, инженерлар ва бошқа касбдаги кишилар шуғулланишади. Бу ерда икки йиллик ўқиш даврида тингловчилар ижодий маҳоратларини оширадилар. Тингловчилар бу ерда олган билимларини корхоналарда қўллайдилар. Ишлаб чиқаришга кўпгина янгиликларни жорий этадилар.

Суратда: Институтда машғулот пайти. Физика-математика фанлари кандидати Исмоил Исмайлов (ўнгдан иккинчи) машғулот ўтказяпти.

О. Литвин фотоси (ТАСС фотохроникаси).

НОЁБ ХАЗИНА

ОЙБЕКНИНГ 19 ТОМДАН ИБОРАТ «МУКАММАЛ АСАРЛАР ТЎПЛАМИ» НАШРДАН ЧИҚАРИЛДИ

Ўзбек совет адабиётининг улкан намояндаси академик Ойбек асарлари деярли барча қардош республикалар халқлари тилларида, шунингдек, кўпгина чет мамлакатларда бир неча бор нашр этилди ва этилмоқда.

Яқинда ана шу ўлмас ёзувчимизнинг 19 томдан иборат «Мукаммал асарлар тўплами»ни нашр этишдек хайрли иш ниҳоясига етди. Бундай академик нашр — мукаммал асарлар тўпламининг босиб чиқарилиши Ўзбекистон, умуман, Ўрта Осиё республикалари маданияти тарихида илк тажрибадир.

Энг муҳими, бу нашр аввало Ойбек каби забардаст адибнинг адабиётимизнинг шаклланиши ва равнақидаги салмоқли ўрни, ҳиссасини яна ҳам чуқурроқ тушуниш ҳамда адиб ижодига хослик, унинг ижодий индивидуаллигини аниқлашга имконият яратади. Бинобарин, бу нашр санъаткор ижодини ўрганишда ишончли, бой, мукаммал манба бўлиб хизмат қилади. Шунингдек, халқимизнинг маданий-адабий камолотидан ҳам далолат беради.

Ойбекнинг мазкур «Мукаммал асарлар тўплами» аввалги нашрларидан кескин фарқ қилади. Бу фарқ ва афзалликлар адиб яратган барча асарларнинг деярли тўкис жамланганлиги билан характерланади. Китобхон Ойбек томонидан яратилган ҳамда турли йилларда, турли нашрларда ва вақтли матбуотда эълон қилинган асарлар билан қайтадан танишишга ҳамда муайян асарни турли вариантларда кўришга муваффақ бўлади. Бундай асарларнинг кўпчилиги дастлабки нашрдан кейин адиб архивида сақланган, тўпламларга киритилмаган.

«Мукаммал асарлар тўплами»нинг ҳар бир томидан ўрин олган хоҳ кичик, хоҳ катта асар Ойбекнинг мўътабар қўли билан битилган илк вариантлари, нусхалари ва барча нашрлари билан сўзма сўз, жумлама-жумла, бетма-бет, бобма-боб чоғиштирилган, қиёсланган. Яъни адибнинг ўз асари устида ишлаши, унга сайқал бериш жараёнлари, таҳрир ва тузатишларигача шарҳланган. Асар яратиш олдидан пайдо бўлган планлар, қайд ва қораламалар, оқлама ва машинка вариантлари тўлиқ келтирилган. Ҳар бир асар: шеърми, достон ёки романми, унга зарур ва лозим изоҳлар берилган.

«Мукаммал асарлар тўплами»нинг ҳар бир томи уч бўлимдан ташкил топади. Биринчи бўлимида муайян асар ёки асарларнинг жиддий текширувдан ўтган мукаммал матни берилган. Иккинчи бўлим «Вариантлар»дан иборат, унда асарлар матнининг қўлёзма ва нашр нусхаларидаги ўзгаришлар, тузатишлар аниқ тартиб асосида кўрсатилади. Учинчи бўлим эса «Изоҳлар»дан таркиб топган, яъни ҳар бир асардаги изоҳталаб сўз ва иборалар талқинидан иборат. Адиб шахсий архивидаги ҳужжатлар, фойдаланилган ёки асар босилган манбалар, адреслар, географик ва тарихий шахслар ҳамда тушуниш қийин бўлган сўзларга кенг ва аниқ изоҳлар берилади. Бу адиб фойдаланган манбалар доираси, билими, диапазони доирасини ҳам тушунишга йўл очади, китобхонда у ёки бу асар ҳақида тўла, аниқ тушунча пайдо бўлади.

Ойбекнинг «Мукаммал асарлар тўплами» китобхонни муаллиф қаламига мансуб барча асарлар билан таништиради, бевосита адиб ижодий лабораториясига олиб киради. Ҳар бир асарнинг яратилиш тарихи, мукаммал ҳолга келишидаги катта ижодий жараён ҳақида тасаввур ҳосил қиламиз. Асарнинг юзага келиш жараёни ўзига хос мураккаб ва машаққатли кечиши китобхон кўз олдида гавдаланади.

Маълумки, Ойбек ниҳоятда серқирра ижод соҳиби, олмос истеъдод эгаси бўлган. «Мукаммал асарлар тўплами»ни ўқиганда биз бунга яна бир бор ва тўла-тўкис ишонч ҳосил қиламиз. Бинобарин, Ойбек ижоди шеъриятдан бошланган ва бу жараён унинг умри охиригача давом этган. Адиб 700 дан ортиқ шеър ва 18 та достон яратган. Улар орасида оддий лирик шеърлардан тортиб сиёсий-гражданлик туйғуси билан суғорилган етук шеърларгача мавжуд. Яратилган достонлар ҳам мазмун жиҳатидан ниҳоятда бой ва ранг-баранг бўлиб, адиб ижодий меҳнати ва ижодий эволюциясини тушунишга қулайлик яратади. Мана шу ранг-баранг поэтик асарлар «Мукаммал асарлар тўплами»да тўрт томни (I—IV том) ташкил этади.

Ойбек катта ва етук шоир ҳамда йирик прозаик сифатида адабиётимиз тараққиётида салмоқли ўрин тутади. Унинг «Қутлуғ қон», «Навоий», «Олтин водийдан шабадалар», «Қуёш қораймас» ва «Улуғ йўл» каби романлари ҳамда «Нур қидириб», «Болалик», «Алишернинг ёшлиги» каби қатор қиссалари насримиз хазинасига бебаҳо дурдона бўлиб қўшилган. Мана шу асарлар, уларнинг вариантлари ҳамда изоҳлари кейинги (5-12) томларни ташкил этади.

Ойбек фақат шоир ва прозаикгина эмас, балки у йирик тадқиқотчи, адабиётшунос ва танқидчи сифатида ҳам эътибор қозонган. Бу борадаги кенг кўламли ишлари, тадқиқотлари учун у республика Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси қилиб сайланганди. Ойбекнинг бу борадаги ишлари икки томдан жой олган (13 ва 14 томлар). Бу томларга унинг классик адабиётимиз, халқ оғзаки ижоди ҳамда рус ва жаҳон адабиёти борасида олиб борган тарихий-назарий кузатишлари маҳсуллари жамланган. Шу томларни кўздан кечирар эканмиз, биз Ойбекнинг олим сифатидаги истеъдоди ва меҳнатига яна бир бор тасанно айтамиз, таъзим қиламиз. Чунки, ундаги муҳим кузатишлар ҳозирги адабий-танқидий йўналишга ҳам, хусусан, [illegible] га ҳам ўз таъсири[illegible] тиб келади; адабий[illegible] ва адабиётшунослик [illegible] шуғулланувчи ҳар б[illegible] шига сўзсиз маҳорат [illegible] би бўлиб хизмат э[illegible].

Устоз адиб йири[illegible] мон ҳам эди. Қард[illegible] лар ва рус класси[illegible] адабиёти ҳамда [illegible] классиклари ижоди[illegible] мас тарғиботчиси э[illegible] бу борадаги қиммат[illegible] лари «Мукаммал [illegible] тўплами»нинг 15, [illegible] томларини ташкил [illegible] Адиб асарларининг 1[illegible] асосан публицистик [illegible] лардан, айрим тугалл[illegible] қолган асарларидан тарки[illegible] топган. «Мукаммал асарлар тўплами»нинг 19-томи эса муаллифнинг турфа мавзу, турли жанрларда рус тилида яратган асарларини ўз ичига олган.

Бу улкан, кенг кўламли ишни ўз вақтида нашрга тайёрлаш иши ҳам таҳсинга лойиқ. Айниқса, Ўзбекистон Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти ўзбек совет адабиёти сектори ходимларининг жуда катта ва хайрли меҳнати олқишга сазовор. Шу ўринда бу улк[illegible] ишнинг беқусур, [illegible] чиқишида Ойбекнин[illegible] қаси, химия фанла[illegible] ри, профессор За[illegible] Саидносированинг [illegible]

ЗИЁКОР

МИНГ БИР КАСБ БОР ДУНЁДА

...уғ рус ёзувчиси Н. Г. ...нишевский инсон том маъ... маълумотли бўлмоғи ... уч хислат — чуқур би... фикрлаш кўникмаси ва ...жаноб туйғулар зарур; ...мдаки билим саёз экан, у назокатсиз бўлади, кимки мулоҳаза юритиш одатидан маҳрум экан, дағал ёки бефаросатдир, кимдаки олижаноблик туйғуси бўлмаса, у бемаъни одамдир, деган эди. 1954 йилдан буён КПСС аъзоси, биринчи группа инвалиди Анатолий Васильевич Дудниковда ана шу уч хислат мужассам. У билан суҳбатлашсангиз, бир дунё завқ оласиз. Сокин, самимий, камтар, ҳар бир гапида, ҳаракатида мулоҳаза билан иш тутиши сезилиб туради. Ҳушёрлигини айтмайсизми!

«Бир сафда» журнали редакцияси (у шу журналнинг ташкилотчиларидан бири ва ...актори эди) ташаббуси би... бир неча йиллар мукад... кўзи ожизлар ишлайдиган ...оналар деворий газетала... кўриги ўтказилди. Жюри ... бўйича деворий газета...нг безаги, мақолалар... мазмуни ва бошқа то...арини кўриб чиқиб, му...отли ўринларни белгилади. ...рхоналардан бирининг де...рий газеталарига биринчи ...ин бериладиган бўлди. Би...оқ, Анатолий Васильевич ку...имсираб, қарши чиқди: «Менимча, биринчи ўрин фалон корхона газетасига берилиши керак, сизлар тавсия қилаётган яп-янги газеталар кўрик учун қайта ишланган. Мана, кўряпсизми, ҳатто деворга ҳам қоқилмаган», — дея газеталарнинг бурчакларини бармоқлари билан пайпаслаб кўрсатди. Чиндан ҳам қоғоз бурчакларида на кнопка, на мих ўрни бор эди...

А. В. Дудников Ўзбекистондаги кўзи ожиз гражданларга зиё тарқатмоқда, уларга коммунистик тарбия бериш ишида жонбозлик қилиб келмоқда. 1966 йилда Тошкент шаҳар кўрлар кутубхонаси базасида Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига қарашли республика марказий кўрлар кутубхонаси ташкил этилди. Шундан кейин ҳар бир область кутубхоналари қошида брайлча шрифт билан ёзилган адабиётлар бўлими очилди. Кўзи ожизларнинг маълумот даражасини, маданиятини, онгини оширишда, улар тўла ҳуқуқли совет граждани эканликларини ҳис қилишида катта ёрдам берувчи кутубхона хизмати такомиллаша борди, унинг ўзига хос шакл ва методлари қарор топди А. Дудников ана шу ишларга бош-қош бўлди, кўрлар кутубхоналари тармоқларини тартибга солишни муваффақиятли ниҳоясига етказишга катта ҳисса қўшди.

Ҳозирги кунда «гапирувчи» китоб — магнитофон лентасига ёзиб олинган асарлар кўрлар орасида адабиётларни пропаганда қилишда оммавий ва ниҳоятда қулай восита бўлиб қолди. Марказий кутубхонанинг ўзида 25 минг кассета, яъни «гапирувчи китоб»лар мавжуд. Улар орасида ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарлари (рус ва ўзбек тилида), Навоий, Ойбек, Ғ. Ғулом, Шайхзода, атоқли совет ҳамда чет эл ёзувчиларининг рус ва ўзбек тилидаги асарлари бор.

Ўн биринчи беш йилликда Ўзбекистондаги барча кўрлар кутубхоналарининг иш фаолияти КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этишга қаратилган. Анатолий Васильевич Дудников бу тадбирларни амалга оширишда М. Филкина, В. Свиридов, Л. Стрельцова, М. Сичев, Т. Елесина каби кутубхона ишининг жонкуярларига, шунингдек, К. Боймағамбетов, Д. Турениёзов (ҚҚАССР), Б. Ҳидиров (Бухоро), Ҳ. Умаров (Қарши) сингари ҳамкасбларига суянади.

Бу йил СССР ташкил этилганлигининг кутлуғ 60 йиллиги, айни чоғда Ўзбекистон кўрлар жамиятининг эллик йиллик юбилейи нишонланади. Ҳозирданоқ катта тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

А. ЗАЙНИДДИНОВ,
журналист.

МАДАНИЙ ҲАЁТ

ҲАМЗАХОНЛИК КЕЧАСИ

Яқинда В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университетида ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳ. Ҳ. Ниёзий ижодига бағишланган ҳамзахонлик кечаси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби профессор Лазиз Қаюмов ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамзанинг ҳаёти ва ижоди ҳақида доклад қилди. Таниқли ҳамзашунос олим Ҳамза ўзбек адабиёти ва санъатига янги форма ва жанрлар, янги образ ва бадиий тасвир воситалари олиб кирганлигини, у адабиётимизда биринчи бўлиб революционер ва коммунист образини яратганлигини таъкидлаб ўтди. Филология фанлари доктори профессор Берди Имомов Ҳамзанинг драматик асарлари ҳақида, филология фанлари кандидати доцент Андрей Алякринский «Ҳамза ва рус адабиёти» мавзуида сўзладилар.

М. АМИНОВА.

ОҲАНРАБО ҚЎШИҚЛАР КУЙЛАБ

...ҳанрабо қўшиқ маромига ... Тўлқинланиб ўтирган ўй... тингловчилар бирдан қар...чалиб, қўшиқчи қизни ол...ашди. Ундан яна бир ...ик қўшиқ ижро этишини ...ди. Шаҳодат шунда «Та... ...и куйлай бошлади...

...қа бўлган муҳаббат ...ни район маданият ...и етаклади. Ҳозир у ...рад район маданият ...шидаги «Тановар» ан...г яккахон қўшиқчи...блнинг бадиий раҳ...аширматов раҳбар...ингидан янги қўшиқ... ўз репертуарини ...

...т Давронова «Куй... хонандалар», «Қўшиқ ...ар муродга» телеви...нкурсларининг лауре...ир. Яқинда область ...омсомоли мукофоти ... бўлган Ш. Давроно...унларда СССРнинг 60 ... шарафига халқлар ...ини улуғловчи янги қў... устида ишламоқда.

У. АКБАРОВА.

МЕҲНАТКАШЛАР МАМНУН

...ахтакор район маданият ...и қошида «Гулзор» ашула ...а рақс ансамбли ташкил этилганига етти йил бўлди. Лекин ...шу давр ичида ансамбль санъ...ари район меҳнаткаш... меҳрини қозонди. ...или ашула ва рақс ан... область Ленин ком... мукофоти лауреати ...рги номга сазовор ... халқ ... ном-...

...лекти... балет... — ўз... — ёш ...га ҳам ... қара...уси би...» бола...ил этил...нсамбли ...и 42 на-...

...ор» ашу...абли кол...ога мада...ини уюш...а қўйган. ...шкил топ...игига атаб ...моқда.

...УЗОҚОВ.

Шу кунларда Тошкент Давлат циркида РСФСР ва Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист Эмиль Кио раҳбарлигидаги иллюзион аттракцион гастроллари зўр муваффақият билан ўтмоқда. РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Милаев раҳбарлигидаги эквилибристлар чиқишлари цирк санъати мухлисларида яхши таассурот қолдиряпти. Суратда: пойтахтимиз меҳмонлари томошаларидан бир кўриниш. В. Казанцев фотоси. (ЎзТАГ).

АЖАБ САВДОЛАР

СИР ОЧИЛИБ ҚОЛДИ

— Биров чойхўр, биров паловхўр. Афсуски, ароқхўр ҳам унда-бунда учраб туради. Сутхўр, қимизхўр, пивохўр... ва ҳоказо «хўр-хўр»ларнинг таърифини кўп эшитганмиз. Аммо, шу кунларда бошқа бир тоифадаги нусхалар ҳам пайдо бўлибди — бензинхўр! — деди мўйловдор бир шофёр.

— Йўғ-е, — эътироз билдирди мўйлови энди сабза уриб келаётган иккинчи шофёр, — бензин машиналарнинг ризқи-ку. Наҳотки одам уни ютиб, ҳазм қила олса?!

— Одамига боғлиқ, — туриб олди мўйлов, — ютади. Ютганда ҳам граммлаб эмас, литрлаб, ўн, юз литрлаб сувдек симиради. Тўқсон учми, етмиш иккими, барибир, бензин бўлса бас.

Икки шофёр баҳслашиб турганида, заправкачилардан бири кайфи тароқ ҳолда хиргойи қилиб, сирни очиб қўйди:

Бензинни май қилиб ичдим,
Ичдим, армоним қолмади.
Пулдан қанот боғлаб учдим,
Учдим, армоним қолмади.

— Баракалла! Омон бўл, оғайни! — хушомад қилди мўйлов.

Заправкачи жўшиб кетиб, яллясини давом эттирди:

Бензин сувдек шариллаб,
Сўнг коньякка айланди.
Жомлар тўла лаболаб,
Оғиз-бурним мойланди.

Мўйловдор шофёр ҳам бўш келмади, яллага қўшилди:

Аросатда қолмаган,
Манзил қадрини не билсин.
Йўлда сарсон бўлмаган,
Бензин қадрини не билсин...

Тафтишчилар келиб қолиб, ялла бўлинди. Заправкачи, яъни оператор йигитнинг «ичган» бензини бурнидан чиқди.

Бензинхўрларнинг исми шарифлари, адреслари билан қизиқишингиз турган гап. Ҳозир айтамиз. Автомобилларни ёнилғи билан заправка қиладиган станциялар бор. Уларнинг қисқартирилган номи АЗС деб аталади. Ҳазораспдаги 7-АЗСга заправкага келган шофёрларнинг фиғони фалакка чиқади. Талон узатишса, оператор кўзини лўқ қилиб тураверади. Улушини олмагунча, кнопкани босмайди. Кўза кунда эмас, кунида синади. Катта оператор А. Ганжаев бошчилигидаги ноинсофлар 76-маркали бензиндан 25 литр, 93-маркали бензиндан 20 литр уриб қолишганида, тарвузлари қўлтиғидан думалаб кетди. Резервуарлардаги нефть маҳсулотлари ўлчаб кўрилганида 76-маркали бензиндан 38 литр, 93-маркали бензиндан 10 литр кам чиққанлигини айтмайсизми?

Қўшкўпирдаги 5-АЗС катта оператори К. Ёдгоров билан оператор А. Матмуродов ҳам 30 литр бензинни қаёққа гумдон қилишганини ўзлари билишмагани қизиқ.

— Осмонга учдими, ерга сингдими, ҳайронмиз, — дейишди улар бир-бирига сирли қараб қўйиб.

Урганчдаги 3-АЗС операторлари Э. Матқурбонов ва А. Мадраҳимовлар 45 литр бензинни бир зумда сув қилишга улгурганлари текширишда ошкор бўлди. 2-АЗС операторлари К. Қурбонбоев ва С. Бобожоновлар эса 70 литр дизель ёнилғисини ис-писини чиқармай йўқотганлигига нима дейсиз? Урганч шаҳридаги кўчма автозаправка станцияси операторлари Қ. Бобожонов билан Ҳ. Бобожоновдан ҳам анча камомат чиқиб, оҳорлари тўкилди.

Булар — Ўзбекистон ССР халқ хўжалигида нефть маҳсулотларидан фойдаланишни назорат қилиш бўйича давлат инспекцияси ходимлари текширишида аниқланган фактлардан бир шингили, холос.

Ҳақли савол туғилади: автомобилларни заправка қиладиган станцияларда исрофгарчиликка қачон чек қўйилади? Нефть маҳсулотлари элимиз бойлиги, унинг ҳар бир литрини тежаб сарфлаш бу ишга мутасадди бўлган ходимларнинг муқаддас бурчи-ку, ахир!

Т. РАҲИМБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТВ ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА

5–11 АПРЕЛЬ

5 АПРЕЛЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.00 — Сокинлик. Бадиий фильм. 1-2 сериялар. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.35 — А. И. Герцен. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.20 — Дарвозаси тилладан. 17.10 — Мактаб ўқувчиларининг икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРда хизмат кўрсатган учувчи-космонавт В. И. Попов билан учрашуви. 17.55 — Ҳужжатли фильмлар. 18.25 — Концерт. 19.10 — Сиз яратган боғ. 19.40 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! БАМ йўллари. 20.10 — Театр ва замон. 21.30 — Время. 22.05 — Қиличбозлик бўйича халқаро мусобақалар. 22.35 — Танҳо сўз билан. 23.20 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Профилактика муносабати билан душанба, 5 апрель куни кундузги телевидениенинг иккинчи Умумиттифоқ программасида кўрсатувлар намойиш этилмайди.

ТОШКЕНТ-I. 10.30 — Табиатшунослик. 10.50 — Телефильмлар. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 11.50 — Ўз ихтиёри билан. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Қувноқлар даврасида. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Болалар ва ўсмирлар музикаси Бутуниттифоқ ҳафталигининг очилиши. Танаффус пайтида — халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Шифокор экрани. 18.50 — Олий математика. 19.50 — Бувамнинг боғи. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига.

6 АПРЕЛЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Киносаёҳатчилар клуби. 10.35 — Фильм-концерт. 11.55 — Ҳужжатли фильм. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Золотая шайба» клубининг соврини учун. 16.45 — Эфиопиянинг миллий байрами — Ғалаба кунига. Социалистик Эфиопия миллий ашула ва рақс ансамблининг чиқиши. 17.15 — Ёшлар адреслари. 18.15 — Космос нимадан бошланади. Космик аср. Солнома саҳифалари. 1-фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ю. Евтушенко чалади. 19.50 — Лўли. Кўп серияли бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — МАСК. Танаффус пайтида — дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 13.10 — Шахмат мактаби. 10.05 ва 12.05 — Француз тили. 10.35 ва 11.35 — Тарих. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 12.40 ва 13.40 — Физика. 14.10 — В. М. Шукшин асарлари саҳифаларидан. 15.20 — Ўқитувчи экрани. 15.50 — С. Есин лирикаси. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Ўғри ҳакка. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Болалар учун фильм. 12.30 — Адабиёт. Р. Тагор — ҳинд адабиётининг атоқли намояндаси. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 19.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Кубань» (Краснодар). Танаффус пайтида — Ахборот. 20.45 — Ахборот. 21.05 — Ҳуррият Исроилова куйлайди. 21.30 — Время. 22.05 — Экишда суръат ва сифат. 22.25 — Инсон қалби ҳақида қисса. Бадиий фильм. 1-серия. 23.35 — Янгиликлар

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Эстетика асослари. 18.50 — Реклама. 19.00 — Физика. 20.00 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.50 — Телефильм. 21.00 — Халқ хизматида. 21.30 — Москва-II.

7 АПРЕЛЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳайвонот оламида. 10.40 — Лўли. Бадиий фильм, 1-серия. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.30 — Концерт. 16.55 — А. Яшин. Асарлари саҳифаларида. 17.45 — Горнчилар, қаердасиз! 18.15 — Космик баҳор. Космик аср. Солнома саҳифалари. 2-фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Фильм-концерт. 20.10 — Лўли. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Илмий-оммабоп фильм премьераси. 22.25 — Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги учун. 1/2 финал. «Динамо» (Тб) — «Стандарт» (Бельгия). 24.00 — Хоккей бўйича халқаро турнир. 1-2 ўринлар учун. 00.35 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 13.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.05 ва 12.05 — Немис тили. 10.35 ва 11.35 — География. 11.05 — Эстетик тарбия. 12.35 ва 13.35 — Тарих. 14.05 — А. П. Чехов. «Иванов». 14.50 — География. 15.20 — Ўқитувчига музика сабоғи. 1-кўрсатув. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Концерт. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 — Халқ оҳанглари. 21.00 — Спорт ҳафталиги. 21.30 — Время. 22.05 — Уйдаги эркак киши. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Химия. 12.00 — Телефильм 12.30 — Химия. 13.00 — Инсон қалби ҳақида қисса. Бадиий фильм. 1-серия. 18.00 — Болалар учун: Бирга бўлсак ҳаммамиз. 18.30 — Илмий-оммабоп программа. 19.00 — Партия чақириғига жавобан. Тошкент тўқимачилик комбинати. «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси ва Ўзбекистон телевидениесининг биргаликдаги рейди. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Болаларнинг ёзги юмушлари. 20.00 — Ўзбекистон рассомларининг XII съезди олдидан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дирижёр ҳикоя қилади. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.20 — Инсон қалби ҳақида қисса. Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Биология. 18.40 — Телефильм. 18.50 — Математика. 19.50 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — Москва-II.

8 АПРЕЛЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — А. Толстой. Никитанинг болалиги. 10.25 — Лўли. Бадиий фильм. 2-серия. 11.45 Ҳужжатли фильмлар. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 15.40 — Халқаро конкурслар лауреати. Н. Демиденко чалади. 16.40 — Рус тили. 17.10 — Салют, пионерия. 18.00 — Миллионлар ленинча университети. 18.30 — Шахмат мактаби. 19.00 — Экономика тежамли бўлиши керак. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.05 — Лўли. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.15 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 13.05 — Сиз яратган боғ. 10.05 ва 12.05 — Испан тили. 10.35 ва 11.35 — Умумий биология. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 12.35 ва 13.35 — Физика. 14.05 — К. Симонов. Рус кишилари. 14.50 — Стажер. Бадиий фильм. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Фильм-концерт. 18.55 — Денгиз кўпкураши бўйича мусобақалар ҳақида. 19.25 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Алкоголизм ҳақида суҳбатлар. 21.15 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Кутузов. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Жамиятшунослик. 12.00 — Бойчечак. 12.30 — Жамиятшунослик. 13.00 — Инсон қалби ҳақида қисса. Бадиий фильм. 2-серия. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Ёшлик. 19.00 — Концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Партия чақириғига жавобан. 20.00 — Анъаналар ва замонавийлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган иттифоқдош республикаларнинг телевизион фестивали. Арманистон телевидениесининг программаси.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Назарий механика. 19.15 — Реклама. 19.30 — Қизил шанбалик олдидан. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Биология. 20.50 — Қирғиз ипаги. 21.00 — Шеърият дафтаридан. 21.30 — Москва-II.

9 АПРЕЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.00 — Концерт. 10.50 — Лўли. Бадиий фильм. 3-серия. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Концерт. 16.45 — Москва комсомолининг ишлари. 17.15 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 18.15 — Биринчи отряд. Космик аср. Солнома саҳифалари. 3-фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқ оҳанглари. 19.45 — АҚШда химиявий урушга тайёргарлик ҳақида. Сиёсий шарҳловчи Г. Зубков. 20.05 — Лўли. Бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Останкинода ёшлар кечаси. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Балет артистларининг концерти.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 13.10 — 20—30-йиллар совет пейзаж живописи. 10.05 ва 12.05 — Инглиз тили. 10.35 ва 11.35 — Тарих. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 12.40 ва 13.40 — Тарих. 14.10 — В. В. Маяковский. Шеър қандай ясалади. 14.50 — Тарих. 15.20 — Физика. 15.50 — Тарих. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Кучлилар, довюраклар, эпчиллар. 19.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — В. Панова ижоди саҳифалари. 21.30 — Время. 22.05 — Хайр, сулув. Бадиий фильм. 23.10 — Чегарасиз қитъа. 23.30 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — А. П. Чехов. Ғилоф бандаси. 12.00 — Светофор. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Ўзбекистон рассомларининг XII съезди. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Биз ватанпарвар-интернационалистлар миз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари 22.35 — Эртага — премьера. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Қўғирчоқ устаси. Фильм. 18.20 — Она тили. 18.50 — Жайронлар чўлда яшамоқда. 19.00 — Физика. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Кўргазмалик — пухта билим манбаи. 20.50 — Мода ва фабрика. 21.00 — Пойтахтимиз чирой очмоқда. 21.30 — Москва-II.

10 АПРЕЛЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.40 — Лўли. Бадиий фильм. 4-серия. 12.05 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 12.35 — Спортлото. 12.40 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 13.10 — Архитектура. 13.45 — Ихтирочилар конкурси. 14.30 — Халқ ижодиёти. 15.20 — Дунё воқеалари. 15.35 — «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 16.10 — Болалар учун фильм. 17.25 — Эртага — Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари куни 17.40 — Концерт. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — О. Фельцман. Испанча сюжетлар. 19.55 — Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 20.25 — Фан қурбони. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Спорт программаси. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.20 — Хайр, сулув. Бадиий фильм. 10.25 — Концерт. 10.50 — Ҳужжатли фильм. 11.00 — Тонгги почта. 11.30 — Дарё кифтида. Телевизион очерк. 12.05 — Концерт. 14.05 — Ҳужжатли фильм. 14.35 — Концерт. 15.00 — Рус музейи ҳақида ҳикоялар. 15.30 — Концерт. 17.20 — Фильм-спектакль. 19.25 — Халқаро обзор. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Музикали киоск. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Илмий-оммабоп программа. 21.30 — Время. 22.05 — Циклон тунда бошланади. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 10.50 — Сўз кетидан сўз келар. 11.10 — Ҳужжатли фильм. 11.20 — Шахмат мактаби. 11.50 — Ёшлик. 12.50 — Фильм-концерт. 13.30 — Демон. Театр. 14.15 — Тутқич бермас қасоскорлар. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Ўйлаб топ. 19.00 — Ал-Хоразмийнинг 1200 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Наврўзи олам. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Наврўзи олам. 21.30 — Время. 22.00 — Тўлиқ гектар — мўл ҳосил гарови. 22.20 — Қалбим фазода. Бадиий фильм.

Тожикистон телевидениесининг программаси.

11 АПРЕЛЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.05 — Будильник. 10.35 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.35 — Здоровье. 12.20 — Тонгги почта. 12.50 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 13.05 — Қишлоқ янгиликлари. 14.05 — Музикали киоск. 14.35 — Ҳужжатли фильм. 15.35 — Фильм-концерт. 15.45 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.45 — Мультфильмлар. 18.35 — Халқаро панорама. 19.20 — Тони Вендиснинг хатоси. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол шарҳи. 22.35 — Концерт. 23.15 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.30 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — Кутузов. Бадиий фильм. 11.05 — Бадиий гимнастика бўйича халқаро мусобақалар. 11.50 — Ҳайвонот оламида. 12.50 — Салют, пионерия. 13.45 — Талабларингизга биноан учрашувлар. 14.45 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 15.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 16.15 — Очиқ китоб. Бадиий фильм. 1-серия. 17.20 — Гўзал Куба. 18.05 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача. 19.05 — Фильм-концерт. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Бадиий гимнастика бўйича халқаро мусобақалар. 21.30 — Время. 22.05 — Ўн уч топшириқ. 23.05 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Болалар ва ўсмирлар музикаси Бутуниттифоқ ҳафталигининг ёпилиши. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Тутқич бермас қасоскорларнинг янги саргузаштлари. Бадиий фильм. 14.20 — Ўзбекистон спорти. 14.55. — Фарғона область ўқитувчиларининг иш тажрибасидан. 15.20 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.10 — До-ре-ми-фа-соль. 18.40 — Бугун — мамлакат Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари куни. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Гражданлик интернационал тарбиянинг ажойиб мактаби. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Миниатюралар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро эстрада программаси.

Қирғизистон телевидениесининг программаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ўсмирлар ижоди. 10.10 — Ота-оналар, сиздар учун. 10.40 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 11.20 — Совет ар ҳаёт. 11.50 — Концерт. 12.35 — Спортлото. 12.45 — Ҳужжатли фильм. 13.10 — Концерт. 13.55 — Ғолиблар. 15.25 — Дунё воқеалари. 15.40 — Ҳайвонот оламида. 16.40 — Концерт. 17.00 — Мультфильмлар. 17.20 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 17.50 — Рус романслари ва вальслари. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 19.20 — Сокинлик. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Динамо (Тб). — Динамо (Мн) 22.45 — 1982 йил қўшиқлари. 23.45 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.20 — Концерт. 9.40 — Чол ва қизча. Бадиий фильм. 10.50 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Тонгги почта. 11.35 — Балли қизлар. 13.35 — Фильм-концерт. 14.00 — Бош балетмейстер ҳақида. 14.25 — Эйно Мялта шишаси. 14.40 — Концерт. 15.05 — Хоккей. Халқаро турнир. 15.50 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 16.35 — Телеспектакль. 18.45 — Халқаро обзор. 19.00 — Музикали киоск. 19.30 — Театр афишаси олдида. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.00 — Сильфида. Балет.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Билмаса ҳазил. Телеминиатюралар театри. 10.50 — Агар мен севиб қолсам. Бадиий фильм. 12.05 — Шахмат мактаби. 12.35 — Дилафрўзга тўрт ошиқ. 14.25 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 17.00 — Футбол «Пахтакор» — «Шахтёр». 18.45 — Цирк. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Пиллакорларнинг долзарб дамлари. 22.15 — Яшин тутган суворий. Бадиий фильм.

Тожикистон телевидениесининг программаси.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Танбур ва сато тароналари. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ишлаб чиқариш илғорлари, Сизлар учун. 14.00 — Табаррук замин. 17.00 — Ёшлик. 18.15 — Футбол. «Пахтакор» — «Шахтёр». 18.45 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 19.25 — Студент ва ёшларнинг талабларига биноан концерт. 21.00 — Венгрия фашист босқинчиларидан озод этилган кунга. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Малоҳат Дадабоева ва Ўринбой Нуралиев куйлайди. 23.15 — Дам олиш концерти.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Ганг дарёсининг қизи** (12.00), **Қиёмат қарз** (19.30), 7/IV да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/IV да **Ишонмасанг ўламан,** 4/IV да **Заҳар ичган даъвогар,** 5/IV да **Олифта.**

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимликлар экспериментал биологияси институти коллективи илмий ходим Н. Фақировга отаси

Раҳматилла ФАҚИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раҳбарлиги ва жамоат ташкилотлари аппаратнинг масъул ходими А. Қосимовга опаси

Ҳайринисохон Ҳожиевна ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент давлат медицина институти ректорати, партия комитети, маҳаллий комитети ва жисмоний тарбия кафедраси коллективи шу кафедранинг катта ўқитувчиси Ҳ. Ҳ. Ориповга отаси

Ҳусан ОРИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимлик моддалари химияси институти коллективи ишлаб чиқариш бошлиғи, химия фанлари кандидати А. Ш. Қодировга отаси

Шохалил ҚОДИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

...БЕКИСТОНИ
...гни Узбекистана, ...овета и Совета ...збекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-93, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-53-21; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 79.